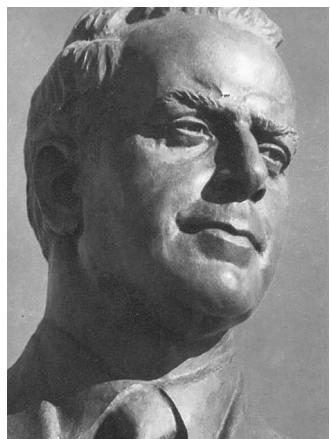

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

24 oktyabr
2026-cı il,
şənbə
№ 195 (7262)
Qiyməti
60 qəpik

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

Günün mübarək, Qubadlı!

Bax səh. 4

İlham Əliyev
@azpresident

Bu gün Azərbaycan Ordusu Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı rayonlarının bir neçə kəndini və Qubadlı şəhərini işğalçılardan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

Translate Tweet

11:02 PM · Oct 25, 2020 · Twitter Web App

İlham Əliyev
@azpresident

Müzəffər Azərbaycan Ordusu Zəngilan rayonunun Birinci Alibəyli, İkinci Alibəyli, Rəbənd, Yenikənd, Cəbrayıl rayonunun Qovşudlu, Sofulu, Dağ Maşanlı, Kürdlər, Hovuslu, Çələbilər,

Translate Tweet

1:27 PM · Oct 26, 2020 · Twitter Web App

İlham Əliyev
@azpresident

Replying to @azpresident

Qubadlı rayonunun Padar, Əfəndilər, Yusifbəyli, Çaytumas, Xanlıq, Sarıyataq, Mollabürhan kəndlərini və Qubadlı şəhərini işğaldan azad etmişdir. Eşq olsun Azərbaycan Ordusuna! Qarabağ Azərbaycandır!

Translate Tweet

1:27 PM · Oct 26, 2020 · Twitter Web App

Bakı çoxtərəfli əlaqələrin inkişafına xüsusi diqqət yetirir

Bax səh. 3

Yeni dövrün hibrid təhdidlərinə qarşı ən real “silah” - TƏHSİL...

Bax səh. 2

Azərbaycanda “hicab həbsləri” yoxdur!

Bu günlərdə Media və Yayım Şurası daha bir açıqlama yayaraq Türkiyənin ayrı-ayrı mətbu orqanlarında və sosial şəbəkələrin Türkiyə segmentində Azərbaycanın ümumtəhsil məktəblərində vahid geyim formasına keçidlə bağlı yayılan manipulyativ xarakterli məqalə və paylaşımaları növbəti dəfə pisləyib. Türkiyədəki iki ölkə arasında tarixən formalaşan qardaşlıq münasibətlərinə xələl vurmağa çalışan bəzi qüvvələr Azərbaycan hökumətinin təhsilə bağlı və təhsilverənlərin vahid geyim formasına keçidini hədəfləyən qərarlarını məqsədli şəkildə “hicaba qadağa” adı altında dini müstəvidə təqdim etməklə süni ajiotaj yaratmağa çalışırlar ki, bu da qəbul edilməzdir.

Türkiyədəki bəlli dairələr Azərbaycanın rəsmi qurumlarının, ictimai təşkilatların, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin mövzu ilə bağlı izahlarını sanki görmək və eşitmək istəyirlər. Əksinə, bəzi hətta hakimiyyətdə yaxın qurumların təmsilçiləri, ayrı-ayrı yazırlar və bloqlarlar məsələni bir qədər də tündləşdirərək guya ölkəmizdə bu xüsusda kütləvi həbslər aparıldığını, “hicab qadağası” ilə bəzi məqamların isə ölkədən köçdüklerini iddia edirlər. Media və Yayım Şurası açıqlamasında belə qərəzli iddiaları qəti şəkildə təkzib edərək bildirir ki, Azərbaycanda hicabla əlaqədar kütləvi həbslər barədə məlumatlar dezinformasiyadır. “Türkiyənin bəzi media resurslarında və sosial şəbəkə...

Bax səh. 5

Milli Məclisin iclasında...

Bax səh. 4

15 il öncə, bu gün...

Bax səh. 4

2032-ci il hədəflərinə doğru...

Bax səh. 6

İnkişafın və sabitliyin maliyyə təminatı

“2027-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanun layihəsi Milli Məclisə təqdim olunub. Büdcə layihəsi növbəti il və ortamüddətli dövr üzrə makroiqtisadi proqnozları, büdcə, o cümlədən gəlir və xərc siyasətinin əsas istiqamətlərini, büdcə qaydasına əsaslanan makro-fiskal çərçivəyə, qəbul edilmiş strateji sənədlərə və hökumət tərəfindən müəyyən edilmiş prioritetlərə uyğun olaraq tərtib edilib. Sənəd dövlət maliyyəsinin idarə olunması sahəsində bir sıra fiskal diaqnostika alətləri, həmçinin Açıq Büdcə Sorğusu metodologiyasına uyğun olaraq, icmal və dövlət büdcəsinin əsas göstəricilərinin ictimaiyyətə müntəzəmi şəkildə açıqlanması, bu sahədə şəffaflıq prinsiplərinin təmin olunması məqsədi ilə hazırlanıb.

2027-ci ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 39 milyard 254 milyon manat proqnozlaşdırılır ki, bu da 2026-cı ilin təsdiq olunmuş göstəricisi ilə müqayisədə 625 milyon manat və yaxud 1,6 faiz çoxdur. 2027-ci ildə xam neftin bir barelinin orta illik satış qiyməti 65 dollar səviyyəsində götürülməklə dövlət büdcəsinin gəlirlərində ÜDM-in 27,8 faizi həcmində, yəni 39 milyard 234 milyon manat nəzərdə tutulur. Gəlirlərin 39,5 faizi və ya 15 milyard 480 milyon manatı neft-qaz sektorunun, 60,5 faizi və ya 23 milyard 754 milyon manatı qeyri-neft-qaz sektorunun payına düşür.

Büdcə gəlirlərinin əsas istiqaməti...

Bax səh. 5

Jurnalistlərə qarşı cinayətlər və cəzasızlıq: ədalət niyə gecikir?

Bax səh. 7

Avropa demokratiyadan geri çəkilir?

Bax səh. 6

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Hindistanın xarici işlər nazirini qəbul edib

Azərbaycana səfərini yüksək qiymətləndirərək, bunun ikitərəfli münasibətlərin mövcud vəziyyətinin və inkişaf perspektivlərinin müzakirəsi baxımından əhəmiyyətini qeyd etdi.

Görüşdə

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 23-də Hindistan Respublikasının xarici işlər naziri Subrahmanyam Chawankarı qəbul edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonaq, ilk növbədə, Hindistan Prezidenti Draupadi Murmunun və Baş nazir Narendra Modinin salamlarını dövlətimizin başçısına çatdırdı. O, Azərbaycan Prezidenti ilə Hindistanın Baş naziri arasında Bışekdə keçirilmiş görüşü xatırladaraq, ölkəmizə Baş nazir Narendra Modinin tapşırığına əsasən səfər etdiyini bildirdi.

Prezident İlham Əliyev salamlara görə minnətdarlığını bildirdi, onun da salamlarını Hindistan Prezidentinə və Baş nazirinə çatdırmağı xahiş etdi.

Dövlətimizin başçısı Hindistanın Baş naziri Narendra Modi ilə Bışekdə keçirilmiş görüşünü və həmin görüş zamanı aparılmış fikir mübadiləsinin məmnunluqla xatırladı. Prezident İlham Əliyev Hindistanın xarici işlər nazirinin Baş nazir Narendra Modinin tapşırığı əsasında

Azərbaycan ilə Hindistan arasında münasibətlərin mövcud vəziyyətinə dair ətraflı fikir mübadiləsi aparıldı, qarşılıqlı maraq doğuran sahələrdə əməkdaşlığın inkişafı üçün geniş imkanların olduğu vurğulandı.

Azərbaycanın və Hindistanın Qlobal Cənubun bir hissəsi olaraq beynəlxalq gündəlikdə duran, o cümlədən Qlobal Cənub ölkələrini narahat edən bir sıra məsələlərə dair oxşar maraqlardan çıxış etdikləri qeyd olundu. Bu xüsusda siyasi, iqtisadi-ticari, yüksək texnologiyalar, mədəni, humanitar və digər sahələrdə ikitərəfli əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri müzakirə edildi.

Səhəbt zamanı beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində əməkdaşlığın əhəmiyyətinə toxunuldu. Həmçinin ikitərəfli əlaqələrin inkişaf etdirilməsi məqsədilə siyasi təmasların intensivləşdirilməsinin, müxtəlif səviyyələrdə qarşılıqlı səfərlərin, o cümlədən iqtisadiyyat və biznes nümayəndə heyətlərinin səfərlərinin həyata keçirilməsinin vacibliyi vurğulandı.

Prezident İlham Əliyev Xalq rəssamı Fərhad Xəlilova “İstiqlal” ordenini təqdim edib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev oktyabrın 23-də Xalq rəssamı Fərhad Xəlilova “İstiqlal” ordenini təqdim edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Fərhad Xəlilovu təbrik edən **Prezident İlham Əliyev** dedi:

- Hörmətli Fərhad müəllim, sizi

qarşıdan gələn yubileyiniz münasibətilə ürəkdan təbrik edirəm. Sizə cəsarətliliyi, yeni uğurlar arzulayıram.

Siz uzun illər öz sənətinizlə xalqımızı sevindirirsiniz, cəmiyyətə də böyük rəğbət qazanmışınız. Əsərləriniz dünyanın müxtəlif yerlərində nümayiş olunur. Siz Azərbaycanın gözəlliyini təsvir edirsiniz, ölkəmizi dünyada tanıdırırsınız. Buna görə xüsusi təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Xüsusilə müstəqillik illərində Azərbaycanın müasir ölkə, istedadlarla zəngin ölkə kimi tanınmasında sizin böyük rolunuz vardır. Eyni zamanda, siz gənc rəssamları yetişdirərək yeni nəsillər rəssamları yetişdirmisiniz. Onlar da sizin əsərlərinizdən ilhamlanıb öz istedadlarını göstərirlər.

Bir də 40 ilə yaxındır ki, Rəssamlar İttifaqının sədri kimi böyük fəaliyyət göstərirsiniz. Ölkəmizin ictimai həyatında da çox fəalınız. Bütün məsələlərlə bağlı sizin çox gözəl vətəndaşlıq mövqeyiniz var, bunu da xalqımız yaxşı bilir. Sizi tanıyanlar həm sizə böyük hörmət bəsləyirlər, həm də ən xoş fikirlər ifadə edirlər, o cümlədən də mən. Biz sizinlə 50 ildən çoxdur ki, tam-

dövlətimizin yüksək mükafatı olan “İstiqlal” ordeni ilə təltif edirəm. İcazə verin, bu ordeni sizə təqdim edim.

Dövlətimizin başçısı “İstiqlal” ordenini Fərhad Xəlilova təqdim etdi.

Prezident İlham Əliyev: Təbrik edirəm.

Fərhad Xəlilov: Çox sağ olun, cənab Prezident. Çox sağ olun. Bu ordenin şəklini hazırlayanda heç fikirləşməzdim ki, bunu alacağam.

Prezident İlham Əliyev: Sən özün düzəltmisən. Bunun müəllifi də sizsiniz.

Sonra çıxış edən **Fərhad Xəlilov** dedi: “Cənab Prezident, icazə verin, mənə verilən bu qiymətə, dövlətimizin qiymətinə görə Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Təşəkkür edirəm. Doğrudan da həyatımda çalışmışam ölkəmizə sədaqətli olum, əlimdən gələni edim, bundan sonra da edəcəyəm. Firsətdən istifadə edərək deyirəm ki, xeyli vaxtdır görüşürük. Ona görə də lap səmimi deyirəm, bir az darıxmışam. Amma firsətdən istifadə edərək, hərdən Sizə yazıram. Amma bu gün burada Sizə demək istəyirəm ki, Azərbaycan qısa zamanda bütün dünyaya sübut etdi ki, onunla heşabləşmək lazımdır. Bu, doğrudan fantastik bir məsələdir. Ona görə ki, hələ bir neçə müddət bundan qabaq Azərbaycanı tanımırdılar, harada olduğunu bilmirdilər”.

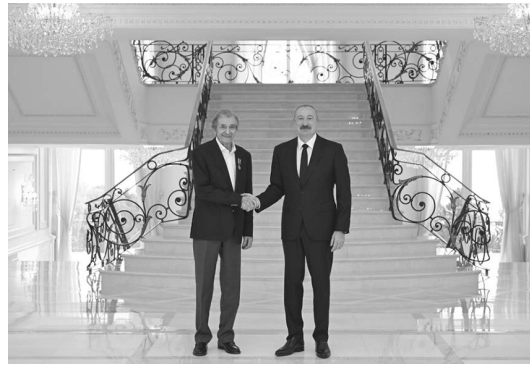
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Ulu Öndər Heydər

Əliyevin vəsiyyətini yerinə yetirərək torpaqlarımızı işğaldan azad etdiyini, dövlətimizin başçısının Ümummilli Liderin siyasətini uğurla davam etdirdiyini vurğulayan Xalq rəssamı dedi: “44 günlük müharibədə qazanılmış Zəfər və Sizin müsahibələr dünyaya göstərdi ki, Azərbaycan nədir, Azərbaycan kimdir. Doğrudan da bu, ağla sığmayan bir məsələdir. Doğrudan da Sizin təcrübəniz təbiətdən gələn bir keyfiyyətdir. Əlbəttə, bu yolu bizim Ulu Öndərimiz, dahi siyasi xadimimiz açdı. O, hər zaman - lap gənc vaxtımdan Sizinlə məşğul olurdu.

Sizin şəxsiyyətinizə olan məhəbbətim hədsizdir. Ona görə də mən Sizə cəsarətliliyi arzu edirəm. Siz çox gözəl görünürsünüz. Əsas müttəfiqiniz Mehriban xanımdır. Sizin bir yerdə olmağınız, bir-birinizi tamamlayan bu tandem doğrudan da təbiətdən gələn bir məsələdir. Sizə, gözəl övladlarınıza cəsarətliliyi arzulayıram”.

Leyla Əliyevanın yaradıcılığından da söz açan, onun əsərlərinin böyük maraqla qarşılandığını bildirən Fərhad Xəlilov dedi: “Biz Leyla xanımla Aşqabadda idik, orada səmimi dedim ki, mənəm ən çox xoşuma gələn işlər bunlardır. O, doğrudan da çox gözəl əsərlər yaradır. Leyla xanım orada çıxış etdi, məhəbbət haqqında, sevgi haqqında çox gözəl, sadə danışdı. Fantastik danışdı! Əsərlərini də göstərdi. Arzu xanıma, Heydərə cəsarətliliyi, uğurlar. Mən bu gün Sizinlə görüşməyə çox şadam ki, Sizi belə gümrah, belə yaxşı formada görürəm”.

Prezident İlham Əliyev: Çox sağ ol, Fərhad müəllim. Xoş sözlərə görə təşəkkür edirəm. Siz Ulu Öndər haqqında danışdınız. Əlbəttə ki, o, mənim həyatımda həmişə bir nü-

münə olub, örnək olub. Həmişə çalışmışam ki, öz işimlə onu məyus etməyim. Onu da bildirməliyəm ki, bizim atalarımız da uzun illər bir yerdə işləyiblər, həm Azərbaycanda o vaxt rəhbərlik səviyyəsində təmsil olunublar, - demək olar ki, üç rəhbərdən ikisi elə onlar idi, - həm də onların arasında çox səmimi dostluq əlaqələri var idi. Siz də bunu xatırlayırınsız, mən də. Mən o vaxt yeniyetmə idim, siz isə gənc rəssam idiniz. Bax, bu ənənələr bizi yaşıdır. Böyük rəhbərlərimizə əzəmət, onların işini davam etdirmək böyük şərəfdir. Əminəm ki, onların ruhları şaddır bu gün. Azərbaycan azaddır, torpaqlarımız işğaldan tam azad olunub. Onların övladları da hələsi öz sahəsində böyük zirvələrə çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hələ öz sahəsində ən yüksək zirvədədir. Ona görə bizi sizinlə böyük tarix bağlayır - ailə münasibətləri, həmişə xoş münasibət, qarşılıqlı hörmət. Müxtəlif dövrlərdən asılı olmayaraq, bu, çox böyük bir sərvətdir. Sizi mən ürəkdan sevirəm. Sizə həmişə böyük hörmətlə yanaşmışam, böyük sənətkar kimi, gözəl insan kimi və öz mövqeyini ifadə edən, onu müdafiə edə bilən bir şəxsiyyət çatıblar. Deyə bilərəm ki, hə

28-ci gün... 24 oktyabr 2020-ci il

• Cəbhənin Ağdərə, Xocavənd, Füzuli, Hadrut və Qubadlı istiqamətlərində döyüş əməliyyatları müxtəlif intensivliklə davam edib. Düşmənin müdafiə mövqelərini atıcı silahlar, minaatanlar və toplardan atəşə tutub. Azərbaycan Ordusunun bölmələri cəbhənin müəyyənləşdirilmiş istiqamətlərində döyüş fəaliyyətlərini davam etdirib. Xocavənd, Füzuli və Qubadlı istiqamətlərində müstəhkəm müqavimət göstərə bilməyən Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələrinə sarsıdıcı zərbələr vurulub. Düşmənin silah-sursat, yanacaq ehtiyatları anbarları sıradan çıxarılıb, bir neçə dayaq məntəqəsi dağıdılıb, əhəmiyyətli kommunikasiya xətləri nəzarətə götürüldü və mühüm yüksəkliklər azad olundu. Bu barədə Müdafiə Nazirliyi məlumat yayıb.

• Prezident İlham Əliyev Fransanın “Figaro” qəzetinə müsahibə verib.

• Düşmənin məhv edilən çoxsaylı döyüş texnikalarının videogörüntüləri təqdim olundu.

• Azərbaycan Hava Hücümündən Müdafiə bölmələri Qubadlı istiqamətində Ermənistan hərbi hava qüvvələrinə məxsus döyüş təyyarəsi və Ağdərə istiqamətində uçuş keçirməyə cəhd göstərən pilotsuz uçuş aparatını məhv edib. Bölmələrimiz Cəbrayıl rayonu istiqamətində “BZEZ” zərbə pilotsuz uçuş aparatını aşkarlayaraq xüsusi texniki vasitələrlə yərə endiriblər.

• Artilleriyaçılarımız düşmənin atəş nöqtələrinə dəqiq zərbələr endirirlər.

• Müdafiə Nazirliyinin məlumatına əsasən, Azərbaycan Hərbi Hava Qüvvələrinin döyüş aviasiyası cəbhənin Ağdərə və Ağdam istiqamətlərində Ermənistan silahlı qüvvələrinin üç tankını, iki sığnaçağını və dörd dayaq məntəqəsini dəqiq aviasiya zərbələri ilə məhv edib.

• Laçın və Qubadlı istiqamətlərində Azərbaycan Ordusunun hücumlarına qarşı müqavimət göstərə bilməyən və döyüş mövqelərini itirərək geri çəkilməyə məcbur edilən düşmənin Ermənistanın Gorus və Qafan rayonları ərazisindən raket və artilleriya qurğuları ilə Laçın və Qubadlı ərazilərini güclü atəşə tutub. Ordumuz əməliyyat planına uyğun olaraq cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində əks-hücumu davam etdirib. Ermənilərin könüllülərdən ibarət dəstələri və döyüş texnikası məhv edilərək bir neçə vacib yüksəkliklər azad olundu. Peşəkar Azərbaycan Ordusu yalnız düşmənin silahlı birləşmələrini və legitim hərbi obyektləri hədəfə alıb.

• Ermənistanın siyasi-hərbi rəhbərliyi uşaqları da Qarabağda gedən hərbi əməliyyatlara cəlb edir.

• Ermənistan ordusunun Azərbaycanın yaşayış məntəqələrini ağır artilleriya və raket atəşinə tutması nəticəsində ümumilikdə 65 mülki şəxs həlak olub. Onların 18-i qadın, 10-u uşaqdır. Oktyabrın 4-də, 11-də və 17-də raket və ağır artilleriya hücumları nəticəsində Gəncədə 10-u qadın, 13-u uşaq olmaqla 26 nəfər həyatını itirib, 68 nəfər yaralanıb. Bu barədə Baş Prokurorluq məlumat verib.

• ANAMA cəbhəyini ərazilərdə 175 partlamamış hərbi sursat və iki dron aşkarlayıb.

• Ermənistan ordusu Goranboyda yaşayış məntəqəsinə “Smerç” raketləri atıb.

29-cu gün... 25 oktyabr 2020-ci il

• Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Müdafiə Nazirliyinin

Mərkəzi Komanda Məntəqəsində operativ müşavirə keçirilib.

• Azərbaycan Ordusu Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı rayonlarının bir neçə kəndini və Qubadlı şəhərini işğalçılardan azad edib. Bu barədə Prezident İlham Əliyev özünün rəsmi tviter sahifəsində bildirib.

• Prezidenti İlham Əliyev Amerika Birləşmiş Ştatlarının “Fox News” televiziya kanalına müsahibə verib.

• Müdafiə Nazirliyinin məlumatına əsasən, cəbhənin Ağdərə, Xocavənd, Füzuli, Hadrut, Qubadlı və Laçın istiqamətlərində döyüş əməliyyatları müxtəlif intensivliklə davam edib. Azərbaycan Ordusunun bölmələri əməliyyat planına uyğun əsas istiqamətlərdə döyüş fəaliyyətlərini davam etdirərək nəzarətə götürülən əraziləri bir qədər də genişləndirib. Qoşunlarımız cəbhənin Xocavənd, Qubadlı və Laçın rayonları ərazisində düşmənin ciddi zərbə vuraraq onun müqavimətini zəiflədib və müxtəlif istiqamətlərdə yeni mövqelərə irəliləyib. Ermənistan silahlı qüvvələrinin Ağdərə və Xocavənd istiqamətlərində yerləşən bölmələri canlı qüvvə baxımından çoxsaylı itkilərə məruz qalıb. Azərbaycan Ordusu düşmənin 3 tankını, 2 piyada döyüş maşını, 6 artilleriya qurğusunu, 1 “Qiasint-B” topunu, 2 “Qrad” qurğusunu, 1 komanda idarəetmə məntəqəsini, 9 avtomobil texnikasını və bir neçə atəş nöqtəsini məhv edib.

• Müdafiə Nazirliyi Azərbaycan Ordusunun düşmənin qarşı yüksək dəqiqlikli silah növü tətbiq etməsi barədə video paylaşıb.

• Müdafiə Nazirliyi Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilan rayonlarının işğaldan azad olunan kəndlərinin videogörüntülərini yayıb.

• Düşmənin atəş nöqtələri məhv edilib.

• Ermənistan ordusu Goranboyun Meşəli kəndinə qadagan olunmuş raket atıb.

• Qubadlı istiqamətində gedən döyüşlərdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri hücum etməyə cəhd göstəriblər. Bölmələrimiz tərəfindən görülən qəti tədbirlər nəticəsində düşmənin 50 nəfərədək canlı qüvvə itirərək geri çəkilməyə məcbur edilib. Nəticədə düşmənin silah-sursatla dolu dörd avtomobil və bir zirehli texnikası ələ keçirilib.

• Cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində gedən döyüşlərdə düşmənin 6 D-30 və 1 D-1 haubitsa topu, 2 PDM-2 zirehli texnikası, 1 avtomobil texnikası və xeyli sayda döyüş sursatı məhv edilib.

30-cu gün... 26 oktyabr 2020-ci il

• Zəngilan rayonunun Birinci Alıbəyli, İkinci Alıbəyli, Rəbənd, Yenikənd, Cəbrayıl rayonunun Qovşudlu, Sofulu, Dağ Maşanlı, Kürdlər, Hovuslu, Çələbilər, Qubadlı rayonunun Padar, Əfəndilər, Yusifbəyli, Çaytumas, Xanlıq, Sarıyataq, Mollabürhan kəndlərinin və Qubadlı şəhərinin işğaldan azad edilməsi ilə bağlı Prezident İlham Əliyev xalqa müraciət edib.

• Ali Baş Komandan, Prezident İlham Əliyev Qubadlı şəhəri və Qubadlı rayonunun bir neçə kəndinin işğalçılardan azad olunmasında fərqlənmiş hərbi birlik komandirləri Yaşar Həsənovu və Zaur Quliyevi təbrik edib.

• Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Zəngilan, Cəbrayıl, Qubadlı rayonlarının bir sıra kəndlərinin və Qubadlı şəhərinin işğaldan azad edilməsi ilə əlaqədar rəsmi instaqram sahifəsində paylaşım edib.

• Ermənistan-Azərbaycan dövlət sərhə-

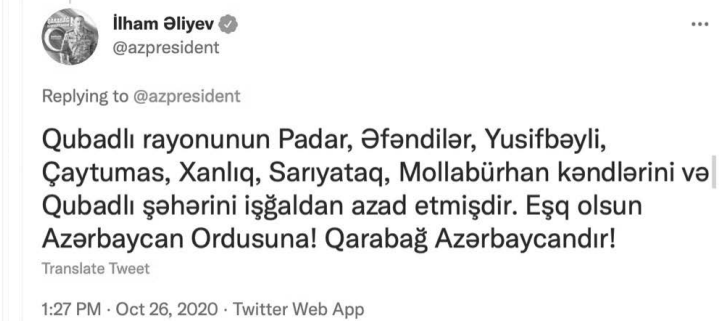
dinin Daşkəsən rayonu sahəsində bölmələrimizin mövqeləri üzərində uçuş keçirməyə cəhd göstərən düşmənin kvadrokopteri atıcı silahlardan açılan atəşlə məhv edilib.

• Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri yeni humanitar atəşlə rejimi qüvvəyə mindikdən bir neçə dəqiqə sonra - saat 08.05-dən etibarən onu kobudcasına pozaraq Tərtər, Ağdam, Ağcabədi, Füzuli, Qubadlı və Laçın istiqamətlərində yerləşən bölmələrimizin mövqelərini və yaşayış məntəqələrini, o cümlədən Ermənistanın Berd, Çəmbək və Vardenis rayonları ərazisindən Tovuz, Gədəbəy və Daşkəsən rayonlarını müxtəlif növ atıcı silahlardan, minaatanlardan və toplardan atəşə tutub. Saat 18:15-də düşmənin “Smerç” yayılım atəşli reaktiv sistemindən Tərtər şəhərinə atəş açıb. Ümumilikdə gün ərzində Tərtər də daxil olmaqla, yaşayış məntəqələrimizə 200-dən çox məmi atılıb. Canlı qüvvə ehtiyatları tükənməkdə olan düşmənin döyüşlərə daha çox könüllüləri, maddi və əcnəbi terrorçu döyüşçüləri, o cümlədən uşaqları cəlb etməyə çalışır. Nizami ordumuz düşmənin istənilən hücum və təxribatlarının qarşısını almaq üçün döyüşə tam hazır vəziyyətdədir.

• Müdafiə Nazirliyi Qubadlı rayonunun işğaldan azad olunan Padar, Xanlıq kəndlərinin və Qubadlı şəhərinin videogörüntülərini paylaşdı.

• Ermənistan silahlı qüvvələrinin yaşayış məntəqələrini sentyabrın 27-dən oktyabrın 26-sı saat 12:00-dək ağır artilleriya qurğularından və raket sistemlərindən atəşə tutması nəticəsində 65 mülki şəxs həlak olub, 297 nəfər xəsarət alıb, 2243 ev, 90 çoxmənzilli yaşayış binası və 402 mülki obyekt yarasız vəziyyətə düşüb. Bu barədə Baş Prokurorluq məlumat yayıb.

• Kiçik çavuş Rəhif Həşimov döyüş tapşırğını layiqincə yerinə yetirərək düşmənin bir neçə artilleriya qurğusunu məhv edib.

Bakı çoxtərəfli əlaqələrin inkişafına xüsusi diqqət yetirir

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov Belçika Krallığında görüşlər keçirib

Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinin strateji əhəmiyyəti

Azərbaycan - Al münasibətləri də siyasi dialoqdan tutmuş enerji, ticarət, nəqliyyat, təhsil və humanitar sahələrə qədər geniş spektri əhatə etməkdədir. Bu əlaqələr ilərdir ki, inkişaf edir və qarşılıqlı etimad, real maraqlar əsasında dorinləşərək strateji məzmun qazanır. Təşkilatla ölkəmiz arasında xüsusilə enerji əməkdaşlığı münasibətlərin mərkəzində dayanır. Azərbaycanın təşəbbüsü və liderliyi ilə həyata keçirilən “Cənub Qaz Dəhlizi” layihəsi Avropanın enerji təhlükəsizliyi baxımından strateji əhəmiyyət daşıyır. Bu layihə sayəsində Azərbaycan özünü Avropa üçün etibarlı enerji tərəfdaşı kimi təsdiqləyib. Qeyd edək ki, Avropa bazarında Azərbaycan qazına ehtiyac ildən-ilə daha da çoxalır - bu isə yeni idəxçı ölkələrin ortaya çıxmasını şərtləndirir. Digər tərəfdən, paralel olaraq Azərbaycanın ixrac potensialı da artmaqdadır. Bu mənada, bütövlükdə, Azərbaycanla Avropa İttifaqı arasında formalaşan enerji dialoqu əməkdaşlığın nadir formatı kimi səciyyələndirilir. Azərbaycan bu gün 16 ölkəyə qaz ixrac edir - onların 10-u Avropa İttifaqının üzvüdür. Bu olduqca mühüm bir məqamdır - ölkəmizin planı 2030-cu ilə qədər qaz hasilatını daha 8 milyard kubmetr artırmaqdır. Bu gün 25 milyard kubmetr səviyyəsinə olan bu göstərici təxminən 5 ildən sonra 33 milyard kubmetr təşkil ediləcək. Yeri gəlmişkən, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov Belçika Krallığına işgüzar səfəri çərçivəsində Avropa İttifaqının bir sıra yüksək vəzifəli rəsmiləri ilə, o cümlədən Avropa Komissiyası Prezidentinin baş diplomatik müşaviri Saymon Mordü, Avropa İttifaqı Şurası Prezidentinin xarici siyasət məsələləri üzrə baş müşaviri Ana Maria Bura, Avropa Xarici Fəaliyyət Xidmətinin baş katibi Kayşa Olngren, baş katibin müavini və siyasi direktor Olof Skuq, Avropa Komissiyasının genişlənmə və şərq qonşuluğu üzrə baş direktoru Gert Yan Kupman, Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə Ali nümayəndəsinin kabinet rəhbəri Vivian Lunella və Avropa İttifaqı Şurasının Siyasi və Təhlükəsizlik Komitəsinin sədri Lene Vensild ilə görüşlər keçirmişdir.

Danışıqlar zamanı tərəflər Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinin cari vəziyyəti və inkişaf perspektivləri, qarşılıqlı sə-

fərlər də daxil olmaqla, yüksək səviyyəli siyasi dialoqu davam etdirilməsi imkanları, hazırda nəzərdən keçirilən ikitərəfli sənədlər, o cümlədən Tərəfdaşlıq Prioritetləri və Azərbaycan Respublikası ilə Avropa İttifaqı arasında yeni ikitərəfli sazişin razılaşdırılması, Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində ölkəmizin artan töhfəsi, regional nəqliyyat bağlantılarının inkişafında Azərbaycanın aparıcı rolu və bu sahədə əlaqələndirmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi, Naxçıvan dəmir yolu xəttinin bərpası layihəsi üzrə Avropa İttifaqı tərəfindən hazırlanan texniki-iqtisadi əsaslandırma, Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh və normalaşma prosesinin gedişi sülh və bu proseslə bağlı əsas çağırışlar və Azərbaycan tərəfinin gözləntiləri, inkişaf etmək üçün iqtisadi-ticarət əlaqələrinin qarşılıqlı etimadın gücləndirilməsində rolu, Azərbaycan ərazilərinin mina və partlamamış hərbi sursatlarla təmizlənməsi sahəsində Avropa İttifaqı tərəfindən həyata keçirilməsi nəzərdə tutulan layihələr, habələ Cənubi Qafqazda və ətraf bölgələrdə mövcud təhlükəsizlik çağırışları ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Görüşlərdə Azərbaycan-Avropa İttifaqı münasibətlərinin strateji əhəmiyyəti bir daha vurğulanmış, 2026-cı ilin ikitərəfli əməkdaşlıq baxımından yüksək dinamika ilə səciyyələnməsi məmnunluqla qeyd edilmişdir. Tərəflər ikitərəfli gündəlikdə duran aktual məsələlər üzrə praktiki əməkdaşlığın gücləndirilməsinin zəruriliyini vurğulamışlar.

Azərbaycan-Belçika münasibətlərinin mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri

Səfər çərçivəsində Prezidentin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov Brüsseldə Belçika Federal Parlamentinin Nümayəndələr Palatasının sədri Peter De Ruover, Senatının prezi-

Azərbaycan-NATO əlaqələri qarşılıqlı faydalı əməkdaşlıq müstəvisində inkişaf edir

Azərbaycan yeni nizamda həm də global təhlükəsizliyin mühüm aktoruna çevrilməkdədir. Son 6 ildə Cənubi Qafqazın təhlükəsizlik arxitekturasını yenidən formalaşdıraraq, regionun sabitlik indeksinin tam yenilənməsini təmin edən Bakı artıq global kontekstdə sülhün bərqərar olunmasına töhfə verir. Azərbaycan etibarlı tərəfdaş, sülhün və təhlükəsizliyin qorunmasında aktiv fəaliyyət göstərən ölkə kimi xarakterizə olunur. Bu mənada NATO ilə Azərbaycan arasında ki tərəfdaşlıq xüsusilə diqqəti cəlb edir. Azərbaycan-NATO əlaqələri qarşılıqlı etimad, siyasi dialoq və praktiki əməkdaşlıq üzərində qurulan nümunəvi tərəfdaşlıq modeli kimi ön plana çıxır. Müstəqillik əldə etdikdən sonra Azərbaycanın təhlükəsizliyi və müdafiə siyasətində

denti Vincent Blondel, Baş nazirin Ofisinin xarici işlər və təhlükəsizlik məsələləri üzrə aparat rəhbəri Pascal Heyman, Belçika Krallının Ofis rəhbərinin müavini və diplomatik müşaviri Peter Claes, eləcə də Xarici İşlər Nazirliyinin siyasi, təhlükəsizlik və müdafiə məsələləri üzrə baş direktoru Veronik Petit ilə görüşlər keçirib.

Görüşlər zamanı Azərbaycan-Belçika

yeni və pragmatik yanaşma sərgiləməsi NATO ilə əməkdaşlığın da məhz milli maraqlara uyğun, çevik və çoxşaxəli formatda inkişafına imkan yaradıb. Azər-

münasibətlərinin mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri nəzərdən keçirilib, siyasi, iqtisadi və humanitar sahələrdə əməkdaşlığın genişləndirilməsi, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran prioritet istiqamətlər üzrə fikir mübadiləsi aparılıb. Siyasi dialoqu gücləndirilməsinin, yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlərin və müntəzəm siyasi məsləhətləşmələrin əhəmiyyəti vurğulanıb. Həmçinin bərpə olunan enerji, informasiya texnologiyaları, yaşıl keçid, nəqliyyat, logistika və s.üni intellekt sahələrində tərəflərin imkanları və müqayisəli üstünlükləri nəzərə alınmaqla yeni əməkdaşlıq istiqamətlərinin müəyyənləşdirilməsinin ikitərəfli iqtisadi əlaqələrin inkişafına töhfə verə biləcəyi qeyd olunub.

məramlı təşəbbüslərdə fəallığı NATO tərəfindən də yüksək qiymətləndirilir. Məhz bu amillər Azərbaycan-NATO əlaqələrini sırf formal tərəfdaşlıqdan çıxararaq, global və regional təhlükəsizlik arxitekturasına real töhfə verən, etibarlı və davamlı əməkdaşlıq səviyyəsinə yüksəltdi. Qeyd edək ki, Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyov Brüsseldə NATO-nun xüsusi nümayəndəsi Kevin

Hamiltonla da görüşüb. Görüş zamanı Azərbaycan-NATO münasibətlərinin hazırkı vəziyyəti və inkişaf perspektivləri müzakirə olunub, tərəflər tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsində maraqlı olduqlarını bildiriblər. Bu barədə Azərbaycanın NATO yanında nümayəndəliyinin sosial şəbəkə hesabında paylaşım edilib. Bildirilib ki, görüşdə siyasi, hərbi və humanitar sahələrdə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığın inkişafı ilə bağlı fikir mübadiləsi aparılıb. Tərəflər müxtəlif istiqamətlərdə tərəfdaşlığın genişləndirilməsi niyyətini bir daha təsdiqləyiblər.

Günün mübarək, Qubadlı!

Oktyabrın 25-də Qubadlı şəhərinin işğaldan azad edilməsinin 6 ili tamam olur. Bu tarix, həm də “Qubadlı Şəhəri Günü” kimi qeyd edilir. Zəfər tariximizin təntənəli şəkildə qeyd olunması qürurvericidir.

Qubadlının azad olunması müharibənin taleyində mühüm rol oynadı

Vətən müharibəsində Qubadlı-nın işğaldan azad edilməsi müharibənin taleyində mühüm rol oynayıb. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də Qubadlının işğaldan azad olunmasının birinci ildönümündə Qubadlı ictimaiyyəti ilə görüşündə bu məqamı xüsusi vurğulayıb. Çünki Qubadlıdan sonra Azərbaycan Ordusu Laçının cənub hissəsində yerləşən kəndləri də azad etdi. Beləliklə, Laçın dəhlizi nəzarətə götürüldü. Bu isə artıq müharibənin taleyinin həll edilməsi demək idi. Düzdür, hələ Şuşa uğrunda şiddətli döyüşlər irəlidi, digər yaşayış məntəqələrimizin azad olunması ilə bağlı əməliyyat planları hazırlanırdı. Ancaq dövlət başçısının da qeyd etdiyi kimi, artıq həm bütün dünya, həm də düşmən gördü ki, bi-

zim qarşımızda heç bir qüvvə dayanıb bilməz. Ordumuz Qubadlıdan sonra öz Zəfər yürüşünü şəərəflə davam etdirdi və noyabrın 8-də Şuşada dövlət bayrağını ucaltdı. Şuşanın işğaldan azad edilməsindən sonra düşmən məğlubiyyətin qaçılmaz, müqavimətin mənasız olduğunu, ordusunun qalıqlarının da məhv ediləcəyini dərk etdi. Buna görə də noyabrın 9-da artıq Ermənistan tərəfi də öz məğlubiyyətini qəbul etdi, etiraf etdi, bu məğlubiyyətlə barışdı və noyabrın 9-dan 10-na keçən gecə kapitulyasiya aktına imza atdı. Torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərimiz xalqımızın qəlbində əbədi yaşayacaq, indiki və gələcək nəsillər həmişə qəhrəman oğullarımızla fəxr edəcək.

Tezliklə Qubadlı sakinləri də qayıdış sevincini yaşayacaq

İşğaldan azad olunmuş rayonlarımızda beynəlxalq standartlara cavab verən hava limanlarının, su elektrik stansiyalarının istifadəyə verilməsi, avtomobil yollarının, tullərlərin və digər infrastruktur layi-

hələrinin həyata keçirilməsi ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin təntənəsindən xəbər verir. Bir sözlə, bu gün Qubadlı rayonunun da gələcək inkişafı ilə bağlı əməli-praktiki işlər görülür. Cari il iyunun 16-da

Qubadlı şəhərinin 2040-cı ilədək inkişaf planı...

Xatırladaq ki, Qubadlı 1993-cü il avqustun 31-də ermənilər tərəfindən işğal olunmuşdu. İşğal dövründə Qubadlı şəhəri də demək olar ki, yerlə-yeksan edilib. Amma qürurvericidir ki, möhtəşəm quruculuq işlərinə start verilib. Dövlət başçısı İlham Əliyev Baş plan hazırlanarkən Qubadlının təbiəti, tarixi keçmişinin nəzərə alınması barədə tapşırıq verib. Nazirlər Kabineti 2025-ci il 9 sentyabrda “Qubadlı şəhərinin 2040-cı ilədək inkişafına dair Baş plan”-nı təsdiq edib. Ümumiyyətlə, ərazilərin təbiətinin və tarixi keçmişinin nəzərə alınmasına işğaldan azad olunmuş bütün ərazilərdə bərpə və yenidənqurma işlərində xüsusi önəm verilir. Digər tərəfdən, indi Zəngilandan Qubadlıya, Laçına dördzolaqlı yol çəkilir ki, bu yoldan insanlar rahat istifadə edə bilərlər.

Eyni zamanda, Qubadlı rayonu ərazisindən iki böyük çay - Bazar-

çay və Həkəri çayı keçir. Bu, böyük sərvətdir, çünki indiki şəraitdə su resursları dünyada gələcəkdə əsas yəni, yaşayış üçün əsas resurs kimi artıq tanınır. Bütün bunları nəzərə alaraq, gələcəkdə iqtisadi inkişafa nail olunması və düzgün planlaşdırma aparılması da dövlət başçısının xüsusi diqqətindədir. Bütün bunlar bir daha göstərir ki, işğaldan azad edilmiş digər ərazilər kimi Qubadlı da cənnətə çevriləcək. Tezliklə bütün planlar həyata keçəcək, bütün soydaqlarımız doğma yurd-yuvalarına qayıdacaq. Artıq Qarabağda və Şərqi Zəngəzurdə yeni həyat başlayıb. Qarabağla, Şərqi Zəngəzurla Azərbaycan dünyaya özünün yeni inkişaf modelini təqdim edir. Qürurverici haldır ki, bu gün uğurlu layihələrin icrası sürətlə və operativ şəkildə həyata keçirilir. Müharibədə qazandığımız zəfərimiz bizi daha da gücləndirir və qüdrətləndirir.

Nardar BAYRAMLI

Milli Məclisin iclasında...

Deputatlar “Aqrar sahə haqqında” və “Məhsul şəhadətnaməsi haqqında” yeni qanun layihələrini də müzakirə edəblər

Oktyabrın 23-də Milli Məclisin növbəti iclası keçirilib. İclasın gündəliyinə 12 məsələ daxil edilib. Əvvəlcə spiker Sahibə Qafarova 18-20 oktyabr tarixlərində Qırğızıstana səfəri, səfər çərçivəsində TÜRKPAN 15-ci plenar iclasında iştirakı və keçirdiyi görüşlər barədə məlumat verib. O, səfərin uğurlu keçdiyini bildirib.

Sonra millət vəkililəri cari məsələlərlə bağlı çıxış edəblər. Fazil Mustafa, Kamal Cəfərov, Zahid Oruc, Rizvan Nəbiyev, Vüqar Bayramov, Bəhrüz Məhərrəmov, Tural Gəncəliyev, Razi Nurullayev və Ceyhun Məmmədov bir sıra mövzularda fikirlərini səsləndiriblər.

Daha sonra gündəlikdəki məsələlər müzakirə olunub. Deputatlar əvvəlcə Hafiz Məhərrəmovun yeni iclasda Hesablama Palatasının auditoru vəzifəsinə təyin olunması barədə qərar qəbul edəblər.

Sonra “Qismən yenilənmiş Radiorabitə Reqlamenti və onun əlavələri”nin təsdiq edilməsi haqqında qanun qəbul olunub.

“Dövlət satınalmaları haqqında” Qanuna təklif olunan dəyişikliklər isə üçüncü oxunuşda qəbul edilib. Sənədə əsasən, dövlət orqanlarının idarəetməsində olan dövlət müəssisələri, dövlət payı olan təsərrüfat cəmiyyətləri və publik hüquqi şəxslər, eləcə də onların təsisçisi və ya iştirakçısı olduğu hüquqi şəxslərin satınalmaları ilə bağlı yeni qayda tətbiq ediləcək. Layihəyə əsasən, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qurum və həmin qurumun idarəetməsinə verilən dövlət müəssisələri, habelə dövlət payı olan təsərrüfat cəmiyyətləri və publik hüquqi şəxslər, eləcə də onların təsisçisi və iştirakçısı olduğu hüquqi şəxslər tərəfindən Azərbaycan dövlət büdcəsinin və Naxçıvan Muxtar Respublikası büdcəsinin vəsaitləri, büdcə ssudaları, subsidiyalar, dövlət zəmanəti ilə alınmış kreditlər, dövlət qrantları, yardımları, büdcədən kənar dövlət fondlarının vəsaitləri istisna olunmaqla, digər maliyyə vəsaiti hesabına alınmaqla, işlər və ya xidmətlərə “Dövlət satınalmaları qanununda” qanun şamil edilməyəcək. Yuxarıda nəzərdə tutulan hüquqi şəxslər tərəfindən malların, işlərin və ya xidmətlərin satın alınması qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi qurum tərəfindən təsdiq ediləcək.

İclasda “Aqrar sahə haqqında” yeni qanun layihəsi də birinci oxunuşda qəbul olunub. Qanun layihəsi aqrar sahənin, ərzaq təhlükəsizliyinin və kənd yerlərinin dayanıqlı inkişafı, sahənin iqlim dəyişikliklərinə adaptasiyası və torpaqlardan səmərəli istifadə üçün dövlət tənzimləməsi və dəstəyinin hüquqi əsaslarını müəyyən edir. Sənədə 47 anlayış ilk dəfə qanun səviyyəsində vahid sinəni şəklində müəyyən edilib. Aqrar məhsulun ilkin və sonuncu mərhələsindəki şərhə konkret texnologiyə əməliyyatlarla aydınlaşdırılır. Bu, dəstək və güzəştlərin hansı fəaliyyətə əməli olunduğunu dəqiq müəyyən etməyə imkan verir. İstehsal üsulları və müqavilələsəli istehsal da hüquqi aktı təmin olunur.

“Aqrar məhsul istehsalçısı” anlayışı dəklidən iki kateqoriya ayrılır: sahibkarlıq məqsədli “fermer” və ailə-kəndli təsərrüfatını əhatə edən “digər istehsalçı”. Dövlət dəstəyinin 12 əlök ilki dəfə qanunda göstərilir: subsidiya, güzəştli kredit və lizinq, qrant, investisiya, vergi-gömrük güzəştləri,

sığorta, dövlət zəmanəti, dövlət-özəl tərəfdaşlığı və s. Dəstək Sistemin məlumatları və istehsalçıların reyting sistemi əsasında göstərilir. Reyting sistemi iqtisadi səmərəliliyi və vəsaitdən təyinatı üzrə istifadəni qiymətləndirir, bu da dəstəyin ünvanlı və nəticəyönümlü olmasını təmin edir. Aqrar Subsidiya Şurası qanun səviyyəsində təsbit olunur.

Qanun layihəsində dövlətin 32 istiqamət üzrə vəzifələri müəyyən edilir. Bunların sırasına vergi intizamı və maliyyə şəffaflığı, qeyri-formal məşğulluğun qarşısının alınması, qadın və gənclərin iştirakının dəstəklənməsi, bazar intervensiya daxildir. Dövlət nəzarətinin 13 istiqaməti də müəyyən edilir və nəzarətin sahibkarlıq sahəsində yoxlamalara dair qanunun tələbləri nəzərə alınmaqla aparılması təsbit olunur. Aqrar elm və təhsilin prioritet istiqamətləri də müəyyən edilir.

Eyni zamanda, torpaq dövlət tərəfindən qorunan əsas istehsal vasitəsi elan olunur. Xırdalanmanın vahid əkin, konsolidasiya və kooperativləşmə yolu ilə azaldılması nəzərdə tutulur. İstifadəyə yararlı torpaqların istifadəsiz saxlanılmasının və əkin yerlərinin yandırılmasının qarşısı alınır, aqrokimyəvi xəritələr iqlim dəyişiklikləri nəzərə alınmaqla yenilənir. Su itkilərini azaldan suvarma sistemləri, bitki növləri üzrə suvarma normaları və sututların yaradılması tənzimlənir. Aqrar qanunvericilikdə ilk dəfə iqlim dəyişikliklərinin təsirinə azaldılması və adaptasiya tədbirləri tənzimlənir. Bu tədbirlərə yaşıl texnologiyalar, integrir bitki mühafizəsi, aşağı emissiyalı texnika, davamlı sort və cinslər, erkən xəbərdarlıq sistemləri daxildir.

Ərazinin bitki növləri və heyvan cinsləri üzrə rayonlaşdırılması və bunun dövlət dəstəyi zamanı nəzərə alınması müəyyən edilir. Növbəli və vahid əkin, aqrotexniki tələblər, yem payı və minimal kəsim çəkisi kimi mexanizmlər də nəzərdə tutulur. “Fitosanitar nəzarəti haqqında” Qanunun müddəaları uyğunlaşdırılaraq özəl bitki sağlamlığı xidmətlərinin hüquqi çərçivəsi yaradılır. Heyvan saxlayanların vəzifələri heyvanların rifahına dair beynəlxalq yanaşmalar nəzərə alınmaqla müəyyən olunur.

Torpaq konsolidasiyası, kooperasiya, müqavilə əsaslı istehsal, aqroparklar və aqroklastərlər, logistika infrastrukturunu və aqroturizm kompleksinə əsasən nəzərdə tutulur. Satış yerlərinin növləri müəyyən edilir: bazar, yarmarka, fermer mağazası, səyyar satış yerləri, elektron platformalar. Aqrar kooperativlərə satış yerləri təşkil etmək və bazarlarda ticarət yerləri əldə etmək hüququ verilir. Müvafiq qurum tərəfindən göstərilən 30-dan artıq aqrar xidmət ilk dəfə qanunda vahid sistemlə təsbit olunur.

Qanunun qəbulu ilə “Taxıl haqqında”, “Çayçılıq haqqında”, “Pambıqçılıq haqqında” və “Kənd təsərrüfatı kooperasiyası haqqında” qanunlar ləğv edilir. Onların aktual müddəaları yeni qanuna daxil edilir. Digər sahəvi qanunlar qüvvədə qalır və “baza qanun xüsusi qanunlar” modeli çərçivəsində yeni qanunla əlaqələndirilir.

İclasda daha bir yeni sənəd - “Məhsul şəhadətnaməsi haqqında” qanun layihəsi də birinci oxunuşda qəbul olunub. Qanun layihəsi aqrar sahədə yeni maliyyələşmə mexanizmi kimi məhsul şəhadətnaməsinin tətbiqi məqsədilə hazırlanıb. Məhsul şəhadətnaməsi kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalçıların mövsümdən qabaq maliyyə resursları ilə təmin edilməsinə yönəlmis maliyyə aləti olub özündə borc, alqı-satqı və digər müqavilələrin əlamətlərini əks etdirir.

Qanun layihəsinin qəbulu kənd təsərrüfatının maliyyələşdirilməsi, istehsalçıların dəstəklənməsi, ərzaq təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi və aqrar sektorun inkişafı üçün mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək.

Qeyd edək ki, iclasın gündəliyində olan digər qanun layihələri də qəbul edilib. Sonda spiker Sahibə Qafarova parlamentin növbəti iclasının oktyabrın 27-də keçiriləcəyini bildirib.

Nardar BAYRAMLI

15 il öncə, bu gün...

81 yaşını qeyd edən BMT-də Azərbaycanın qələbəsi!

Oktyabrın 24-ü Birləşmiş Millətlər Təşkilatı (BMT) günüdür. Bu il təşkilat yaradılmasının 81-ci ildönümünü qeyd edir. 1945-ci ilin bu günündə BMT-nin yaranması haqqında qanun qüvvəyə minib. Qanun Çin, Fransa, Sovet İttifaqı, Böyük Britaniya, Amerika Birləşmiş Ştatları və digər dövlətlər tərəfindən imzalanıb.

“Birləşmiş Millətlər” adını Franklin Ruzvelt təklif edib

BMT-nin qanunu 1945-ci il aprel ayının 25-26-da San-Fransiskoda keçirilən beynəlxalq təşkilat yaratmaq üçün Birləşmiş Millətlər konfransında razılaşdırılıb. Sənəd 1945-ci il iyunun 26-da imzalanıb. Təşkilata “Birləşmiş Millətlər” adı ABŞ Prezidenti Franklin Ruzvelt tərəfindən təklif olunub. Bu ad Birləşmiş Millətlərin

1942-ci il 1 yanvar deklarasiyasında 26 ölkənin fəşizmə qarşı mübarizəni davam etdirmək öhdəliyindən sonra qüvvəyə minib. 1948-ci ildən etibarən isə oktyabrın 24-ü BMT günü kimi qeyd edilir. Həmin gün münasibətilə bütün dünyada BMT-nin məqsədləri və nailiyyətlərinə həsr olunan iclas, diskussiya və sərğilər keçirilir. 1971-ci ildə Baş Məclisin tövsiyəsi ilə bu tarix BMT-nin üzüv olan bütün ölkələrdə bayram kimi qeyd edilir.

Azərbaycan BMT-nin fəal üzvlərindən biri kimi bu təşkilatın fəaliyyətində özünəməxsus yeri ilə seçilir. Azərbaycan Respublikası müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra 1991-ci il oktyabrın 29-da Birləşmiş Millətlər Təşkilatına üzv olmaq məqsədilə BMT-nin Baş Məclisinə və dünya dövlətlərinə müraciət edib. BMT Baş Məclisinin 1992-ci il martın 2-də keçirilmiş 46-cı sessiyasında Azərbaycanın bu təşkilata üzv olması ilə bağlı qətnəmə qəbul edilib. BMT-nin Nyu-Yorkdakı iqamətgahı qarşısında təşkilatın 181-ci üzvünün - Azərbaycanın dövlət bayrağı qaldırılıb.

Azərbaycan BMT-nin fəal üzvüdür

1992-ci il martın 6-da Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəliyinin fəaliyyətə başlaması ilə ölkəmizin bu qurumla əməkdaşlığı qurulub. Həmin ilin noyabrında isə BMT-nin ölkəmizdə daimi nümayəndəliyi açılıb. Azərbaycanın BMT yanında daimi nümayəndəliyi qısa müddətdə həm təşkilat, həm də onun ixtisaslaşdırılmış qurumları ilə siyasi, iqtisadi, elmi-texniki, mədəni və humanitar sahələrdə əməkdaşlıq qurub.

Azərbaycanın BMT-yə üzv kimi qəbul olunması Ermənistanın ölkəmizə qarşı təcavüzünün genişləndiyi bir vaxtda beynəlxalq birliyin diqqətini münafişə bölgəsində baş verən hadisələrə cəlb edilməsi və dünya ictimaiyyətində obyektiv rəyin formalaşdırılması istiqamətində vacib rol oynayıb. 1992-1993-cü illərdə Ermənistanın Azərbaycana qarşı təcavüzünün genişlənməsi ilə əlaqədar Təhlükəsizlik Şurası sədrinin 6 bəyanatında, eləcə də qurumun 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnəmələrində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü, suverenliyi və sərhədlərinin toxunulmazlığının zəruriliyi bildirilib. İşğalçı ölkənin silahlı qüvvələrinin zəbt olunmuş Azərbaycan ərazilərindən dərhal çıxarılması, atəşkəsin təmini və münafişənin danışıqlar yolu ilə həlli tələb edilib.

Ölkəmiz üçün tarixi hadisə!

2011-ci il oktyabrın 24-də isə Azərbaycanın həyatında çox əlamətdar və tarixi hadisə baş verib. BMT Təhlükəsizlik Şurasına seçkilərdə Azərbaycan bu mötəbər təşkilatın üzvü seçilib. Gərgin şəraitdə keçən və bir neçə turdan ibarət səsvermədə 155 ölkə Azərbaycanın namizədliyini dəstəkləyərək, etimad göstərərək ölkəmizi bu mötəbər təşkilata üzv seçib. Prezident İlham Əliyev bu əlamətdar hadisə münasibətilə bəyanatında deyib: “Bu qələbə Azərbaycan xalqının qələbəsidir. Bu qələbə Azərbaycan dövlətinin qələbəsidir, siyasi-təminatın təntənəsidir”. Prezident İlham Əliyevin bəyan etdiyi kimi, ədalətin və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin qorunması BMT Təhlükəsizlik Şurasında özünün prioritet məqsədi kimi qarşıya qoyan ölkəmiz iki il ərzində qurumun qeyri-daimi üzvü kimi uğurlu fəaliyyətini davam etdirir, sədrliyi dövründə beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyin qorunmasına töhfə

lörini verib, Şuranın gündəliyində duran məsələlərin müzakirəsində fəal rol oynayıb və daim öz qətiyyətli mövqeyini ortaya qoyub.

2012-ci il mayın 4-də Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin sədrliyi və BMT-nin o vaxtkı baş katibi Pan Gi Munun iştirakı ilə Təhlükəsizlik Şurasının “Terror aktlarının beynəlxalq sülh və təhlükəsizliyə

tərəfdaşlığı təhdidləri: Terrorçuluqla mübarizə üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməsi” mövzusunda yüksək səviyyəli iclası keçirilib. 2013-cü ilin oktyabrından etibarən Təhlükəsizlik Şurasında başlayan ikinci sədrlik dövründə BMT tarixində ilk dəfə olaraq ölkəmizin təşəbbüsü ilə oktyabrın 28-də qurumun “Birləşmiş Millətlər Təşkilatı və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı arasında tərəfdaşlıq əlaqələrinin gücləndirilməsi” mövzusunda yüksək səviyyəli iclası keçirilib. Azərbaycanın sədrliyi dövründə Afrikanın Böyük Göllər regionu, Sudan-Cənubi Sudan münasibətləri, Somali, Mərkəzi Afrika Respublikası, Suriya-da kimyəvi silahlar məsələsi və humanitar vəziyyət, Mali, Konqo Demokratik Respublikası, Somali, Qərbi Səhra bölgəsi, Livan və Fil Dişi Sahili üzrə çoxsaylı müzakirələr keçirilib, qətnəmələr və bəyanatlar qəbul olunub. Beləliklə, Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasına iki illik qeyri-daimi üzvlüyü müddətində bu təşkilatda sədrlik olduğu ideallara, sülhə, təhlükəsizliyə, demokratiyaya, ədalətə uğurla xidmət edib.

Azərbaycan BMT TŞ-nin qətnəmələrini öz gücünə icra edib

Azərbaycan beynəlxalq sülhün və təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi və qorunmasında, davamlı inkişaf və demokratikləşmə prosesində BMT-nin vacib rol oynadığını qəbul edir. Eyni zamanda, rəsmi Bakı BMT-nin XXI əsrdə dünyanı narahat edən təhdid və problemlərə qarşı mübarizə apara bilməsi üçün qurum çərçivəsində islahatların həyata keçirilməsi ideyasını dəstəkləyir. Eyni zamanda, BMT Təhlükəsizlik Şurasının keçmiş Qarabağ münafişəsi ilə bağlı 1993-cü ildə qəbul etdiyi dörd qətnəməsinin 27 il kağız üzərində qalması təəssüf doğuran haldır. İkili standartlar səbəbindən həmin qətnəmələr təşkilat tərəfindən icra olunmadı. Ona görə də, 2020-ci ildə Azərbaycan öz gücünə həmin qətnəmələri yerinə yetirdi, torpaqlarını işğalçı erməni silahlı qüvvələrindən azad etdi.

Bu gün mühüm global çağırışlardan biri də BMT strukturlarında islahatların aparılmasıdır. Azərbaycan da bu çağırışı ən fəal dəstəkləyən dövlətlərdən biridir.

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycanda “hicab həbsləri” yoxdur!

Media və Yayım Şurası Türkiyədəki bəzi dairələrin qərəzli iddialarını kəskin şəkildə pisləyib

Bu günlərdə Media və Yayım Şurası daha bir açıqlama yayaraq Türkiyənin ayrı-ayrı mətbu orqanlarında və sosial şəbəkələrin Türkiyə segmentində Azərbaycanın ümumtəhsil məktəblərində vahid geyim formasına keçidlə bağlı yayılan manipulyativ xarakterli məqalə və paylaşımları növbəti dəfə pisləyib. Türkiyədəki iki ölkə arasında

sında tarixən formalaşan qardaşlıq münasibətlərinə xələl verməyə çalışan bəzi qüvvələr Azərbaycan hökumətinin təhsilçilərinə və təhsilverənlərin vahid geyim formasına keçidini hədəfləyən qərarlarını məqsədli şəkildə “hicaba qadağa” adı altında dini müstəvidə təqdim etməklə süni ajiotaj yaratmağa çalışırlar ki, bu da qəbul edilməzdir.

Türkiyədəki böli dairələr Azərbaycanın rəsmi qurumlarının, ictimai təşkilatların, vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin mövzu ilə bağlı izahlarını sanki görmək və eşitmək istəmir. Əksinə, bəzi hətta hakimiyyətdə yaxın qurumların təmsilçiləri, ayrı-ayrı yazarlar və bölgələr məsələni bir qədər də tündləşdirərək guya ölkəmizdə bu xüsusda kütləvi həbslər aparıldığını, “hicab qadağası” ilə bəzi məyanların isə ölkədən köçdükülərini iddia edirlər. Media və Yayım Şurası açıqlamasında belə qərəzli iddiaları qəti şəkildə təkzib edərək bildirir ki, Azərbaycanda hicabla əlaqədar kütləvi həbslər barədə məlumatlar dezinformasiyadır. “Türkiyənin bəzi media resurslarında və sosial şəbəkə hesablarında Azərbaycanda hicabla əlaqədar kütləvi həbslərin başladığı və insanların bu səbəbdən ölkəni tərk etdiyi barədə yayılan əsassız iddialar dini həssaslıqlardan istifadə etməklə ictimai rəyi manipulyasiya etməyə və ölkəmiz haqqında yanlış təsəvvür formalaşdırmağa yönəlmis açıq dezinformasiya nümunəsidir”, - deyərək Media və Yayım Şurasının açıqlamasında vurğulanır.

Azərbaycanda keçid edilən yeni qaydalar məktəbli formasının tədris prosesinə, şagirdlərin yaş xüsusiyyətlərinə uyğunluğu, rahat və praktik istifadə prinsipləri əsasında müəyyən edilib. Məktəb mühitində ən vacib prinsiplərdən biri bərabərlikdir. Sosial statusdan, ailənin maddi imkanlarından, etnik və ya dini mənşəyindən asılı olmayaraq hər bir uşağın eyni şərtlərdə təhsil alması, eyni fərsətlərə malik olması təhsilin keyfiyyət göstəricilərinin yüksəldilməsi nöqteyi-nəzərindən çox vacibdir. Heç bir halda yol vermək olmaz ki, məktəb şagirdin öz valideynlərinin imkanlarını və sərvətlərini nümayiş etdirdiyi bir məkana çevrilsin. Bu halda sosial bərabərsizlik yaranar ki, bu da mütləq qaydada şagirdlərin psixologiyasında özünü

İctimai rəyin manipulyasiya edilməsi

nü göstərir. Eyni zamanda, hansısa bir şagirdin məktəbə dəbdəbəli geyimdə gəlməsi və yaxud bahalı bəzək əşyaları taxması diqqəti əsas məqsəddən - təhsildən yayındırır.

Burada şagirdlərə münasibətlər kimi vacib faktor da diqqətdən qaçırmaq olmaz. Uşaqların eyni parta arxasında oturarkən bir-birindən seçilməməsi onların münasibətində də mühüm rol oynayır, eyni zamanda şagirdlər arasında sosial-iqtisadi fərqlərin qarşısını almağa, həmçinin ayrı-seçkilik risklərini azaltmağa imkan yaradır.

Nazirlər Kabinetinin digər bir qərarı isə təhsilverənlərlə bağlıdır. Təhsil xüsusi bir sahədir və çox həssas yanaşma tələb edir. Buna görə də müvafiq qərara əsasən, təhsilverənlərin geyimi də təhsil prosesinə adekvat olmalıdır.

Azərbaycan müstəqil dövlətdir. Ölkədə təhsilin prioritetlərinin müəyyənəşdirilməsi dövlətin, hökumətin həm vəzifəsi, həm də müstəsna hüququdur. Burada kənardan müdaxilələrə yol verilməz və kimlərinə də məsləhət, tövsiyə verməsinə heç bir ehtiyac yoxdur. Bu qəbildən olan məsləhətlər, tövsiyələr və iddialar düşməni dəyirmanına su tökmək məqsədi daşdıqda isə iqtisadi ictimai rəyi manipulyasiya etməyə və ölkəmiz haqqında yanlış təsəvvür formalaşdırmağa yönəlmis açıq dezinformasiya nümunəsidir.

Azərbaycan müstəqil dövlətdir. Ölkədə təhsilin prioritetlərinin müəyyənəşdirilməsi dövlətin, hökumətin həm vəzifəsi, həm də müstəsna hüququdur. Burada kənardan müdaxilələrə yol verilməz və kimlərinə də məsləhət, tövsiyə verməsinə heç bir ehtiyac yoxdur. Bu qəbildən olan məsləhətlər, tövsiyələr və iddialar düşməni dəyirmanına su tökmək məqsədi daşdıqda isə iqtisadi ictimai rəyi manipulyasiya etməyə və ölkəmiz haqqında yanlış təsəvvür formalaşdırmağa yönəlmis açıq dezinformasiya nümunəsidir.

lik olan Azərbaycanın ümum-millə məqsədlərinin reallaşmasına öz töhfələrini verir. Bu gün Azərbaycan qadınının səsi beynəlxalq təşkilatların tribunalarından, universitetlərdən, Elmlər Akademiyasından, istehsalat müəssisələrindən gəlir. Onlar alimdir, həkimdir, mühəndisdir, idmançıdır. Azərbaycan bu kimi müsbət realıqları ortada ikən övladlarımız məktəb partaları arxasında innovativ layihələr barədə düşünmək əvəzinə, hicabı necə geyinmək, onun hansı şəkildə və yaxud hansı rəngdə olması barədə mübahisələr açmalıdırlar? Sizlər Azərbaycanın xeyirxahları yox, bədxahlarımsız.

Azərbaycanın dövlət quruluşu dünyəvidir və bu, Konstitusiyası ilə təsbit olunub. Təbii ki, Azərbaycan dünyəvi dövlətdir, ölkədə təhsil sistemi də dünyəvi xarakterli olmalıdır. Bu, təhsilin məzmununda olduğu kimi, şagirdlərin geyimində də öz əksini tapmalıdır. Burada heç bir halda vicdan əzədlığının pozulmasından və yaxud dinlər arasında hansısa bir fərq qoyulmasından söhbət belə gedə bilməz. Azərbaycanda bütün insan və vətəndaş hüquq və azadlıqları təmin olunub. O cümlədən respublikamız tolerant mühiti ilə fərqlənir. Burada bütün xalqların və etiqadların nümayəndələri eyni hüquqlara malikdirlər. Həmçinin məktəbi geyimə verilən tələblər digər icmaların nümayəndələrinə də aiddir. Söhbət ölkəmizdə təhsil müəssisələrində dünyəvi xarakter daşımasından gedir və qaydalar da milli, dini, irqi mənsəbiyyətindən asılı olmayaraq bütün şagirdlərə və müəllimlərə aiddir. Yeni qaydalara keçid edilməsi dövlət ümumi təhsil müəssisələrində vahid məktəb mühitinin təmin olunmasına xidmət edir. Yeri gəlmişkən, respublikamızda dini təhsil ocaqları da fəaliyyət göstərir. Həmin təhsil müəssisələrində hicabdan və digər dini atributlardan istifadə edilməsinə heç bir məhdudiyyət qoyulmur.

Təxribatçılar iş başında

İlk günlərdə ayrı-ayrı ünvanlarda süni şəkildə qızışdırılan ajiotaj cəhdlərinin qarşısı da qətiyyətlə alınıb və ictimai asayişə pozmağa çalışan bir neçə təxribatçı saxlanılıb. Ancaq Türkiyə mətbuatında iddia edildiyi kimi, kütləvi həbslər baş verməyib, həmçinin məqsədli şəkildə gündəmə daşınan “hicab qadağası”na görə kimlərsə respublikamızı tərk etmələrinə dair məlumatlar yoxdur. “Media və Yayım Şurası ölkəmiz haqqında saxta məlumatların yayılmasını qətiyyətlə pisləyir, media nümayəndələrini, siyasi və ictimai şəxsləri informasiya yayımında məsuliyyətli davranmağa, ictimaiyyəti isə belə paylaşımlara təxvil etməməyə, məlumatları etibarlı mənbələrdən yoxlamağa və dezinformasiyanın yayılmasına vasitəçi olmamağa çağırır”, - deyərək açıqlamada bildirilib.

Mübariz ABDULLAYEV

İnkişafın və sabitliyin maliyyə təminatı

“2027-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanun layihəsi Milli Məclisə təqdim edilib

“2027-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanun layihəsi Milli Məclisə təqdim olunub. Büdcə layihəsi növbəti il və orta-müddətli dövr üzrə makroiqtisadi proqnozları, büdcə, o cümlədən gəlir və xərc siyasətinin əsas istiqamətlərini, büdcə qaydasına əsaslanan makro-fiskal çərçivəyə, qəbul edilmiş strateji sənədlərə və hökumət tərəfindən müəyyən edilmiş prioritet-

lərə uyğun olaraq tərtib edilib. Sənəd dövlət maliyyəsinin idarə olunması sahəsində bir sıra fiskal diaqnostika alətləri, həmçinin Açıq Büdcə Sorğusu metodologiyasına uyğun olaraq, icmal və dövlət büdcəsinin əsas göstəricilərinin ictimaiyyətə mütəəqqi praktika uyğun açıqlanması, bu sahədə şəffaflıq prinsiplərinin təmin olunması məqsədi ilə hazırlanıb.

Büdcə gəlirləri 39 milyard manatdan çox proqnozlaşdırılır

2027-ci ildə dövlət büdcəsinin gəlirləri 39 milyard 254 milyon manat proqnozlaşdırılır ki, bu da 2026-cı ilin təsdiq olunmuş göstəricisi ilə müqayisədə 625 milyon manat və yaxud 1,6 faiz çoxdur. 2027-ci ildə xam neftin bir barrelinin orta illik satış qiyməti 65 dollar səviyyəsində götürülməklə dövlət büdcəsinin gəlirlərində ÜDM-in 27,8 faizi həcmdə, yəni 39 milyard 234 milyon manat nəzərdə tutulur. Gəlirlərin 39,5 faizi və ya 15 milyard 480 milyon manatı neft-qaz sektorunun, 60,5 faizi və ya 23 milyard 754 milyon manatı qeyri-neft-qaz sektorunun payına düşür.

Büdcə gəlirlərinin əsas istiqaməti ölkənin iqtisadi inkişafını sürətləndirmək, rəqəbat qabiliyyətini gücləndirmək, investisiya mühitini daha cəlbəedici etmək məqsədi daşıyır. Bu tədbirlər çərçivəsində vergi borclarının idarə olunması sahəsində daha çevik yanaşmaların tətbiqi və könüllü ödəniş intizamının gücləndirilməsi, sahibkarlığın dəstəklənməsi və strateji sahələrə investisiyaların təşviqi və vergi və gömrük inzibatchılığı mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi kimi addımlar planlaşdırılır.

Növbəti ildə dövlət büdcəsinin xərcləri 2026-cı ilin təsdiq olunmuş göstəricisi ilə müqayisədə 696,4 milyon manat və ya 1,7 faiz artım ilə 42 milyard 400 milyon manat proqnozlaşdırılır.

Dövlət büdcəsinin əsas xərc istiqamətləri isə büdcə siyasəti qarşısında dayanan çağırışlar və milli iqtisadi hədəflər əsas götürülməklə ortamüddətli resurs zərfinə uyğun olaraq milli xərc prioritetləri əsasında müəyyənəşdirilib. Belə ki, 2027-2030-cu illərdə dövlət büdcəsi xərcləri dövlətin əsas funksiyalarının maliyyələşdirilməsi

2027-ci ildə dövlət büdcəsinin kəşiri 3 milyard 166 milyon manat proqnozlaşdırılır ki, onun da 2 milyard 751 milyon manatı borclanma, 275 milyon manatı vahid xəzinə hesabının qalığı, 140 milyon manatı isə özəlləşmədən daxil-olmalar hesabına maliyyələşdiriləcək. Funksional təsnifat üzrə 2027-ci ildə ümumi dövlət xidmətləri üzrə xərc-

Sosial təminat xərcləri 5 milyard manata yaxınlaşır

lərə 5 milyard 506,3 milyon manat, müdafiə və milli təhlükəsizlik üzrə xərclərə 8 milyard 816,4 milyon manat, məhkəmə hakimiyyəti, hüquq-mühafizə və prokurorluq üzrə xərclərə 3 milyard 433,6 milyon manat, təhsil xərclərinə 5 milyard 98,2 milyon manat, sosial müdafiə və sosial təminat üzrə xərclərə 4 milyard 916 milyon manat vəsait ayrılmasından nəzərdə tutulub. Mədəniyyət, incəsənət, informasiya, bədən tərbiyəsi, gənclər siyasəti və bu qəbildən olan digər fəaliyyət

İcmal büdcənin gəlir və xərcləri də artırılır

2027-ci ildə icmal büdcənin gəlirləri 47 milyard 608,8 milyon manat səviyyəsində proqnozlaşdırılıb ki, bu da 2026-cı ilin təsdiq olunmuş göstəricisinə nəzərən 2 milyard 639,5 milyon manat və ya 5,9 faiz artım deməkdir. İcmal büdcə xərcləri də növbəti ildə 50 milyard 386,7 milyon manat proqnozlaşdırılır ki, bu da 2026-cı ilin təsdiq olunmuş göstəricisi ilə müqayisədə 1 milyard 547,4 milyon manat və ya 3,2 faiz çoxdur.

Dövlət büdcəsi kəşirinin əvvəlki illərdə olduğu kimi, özəlləşmədən daxilolmalar, borclanma hesabına daxilolmalar (xarici və daxili) və vahid xəzinə hesabı qalığı hesabına maliyyələşdirilməsi nəzərdə tutulur. Müəyyən olunmuş bir sıra prioritet sahələr üzrə layihələrin maliyyələşdirilməsi üçün beynəlxalq maliyyə institutlarından xarici borcun cəlb edilməsi məqsədilə müvafiq prosedurlara artıq başlanıldığından, imzalanacaq borc sənədləri üzrə cəlb olunaçaq kredit vəsaitləri kəşirin maliyyələşmə mənbəyində payının artmasını şərtləndirəcək.

Xərclərin həcmi 42 milyard manatı ötəcək

nin təmin edilməsinə yönəldiləcək.

Ümumilikdə, ortamüddətli dövrdə dövlət büdcəsinin əsas xərc istiqamətləri dayanıqlı və yüksək iqtisadi artımın dəstəklənməsi, o cümlədən rəqəmsal inkişaf yönümlü və innovasiya tutumlu sahələrə investisiyaların artırılması, kondəserrüfatı məhsullarının istehsalının yüksəldilməsi, sahibkarlığın inkişafı və yerli istehsalın stimullaşdırılması, biznes-investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı olacaq.

Büdcədə ölkənin müdafiə qabiliyyətinin gücləndirilməsi, o cümlədən sərhədlərin bərpası və toxunulmazlığının təmin edilməsi, ordunun maddi-texniki təchizatının müasirləşdirilməsi, ərazilərin minalardan təmizlənməsi, hərbiçilərin sosial təminatının və xidmət şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi əsas milli xərc hədəfi kimi nəzərdə tutulub. Həmçinin, işğaldan azad olunmuş ərazilərdə yenidənqurma, bərpa və məskunlaşdırma tədbirlərinin davam etdirilməsi başlıca xərc prioritetidir. Rəqəmsal inkişaf sahəsində müəyyən edilən prioritetlərin həyata keçirilməsi, eləcə də süni intellekt texnologiyalarının tətbiqi, data mərkəzlərinin yaradılması və rəqəmsal transformasiya proseslərinin sürətləndirilməsi, əhalinin sosial müdafiəsi və rifahı, xüsusilə həssas təbəqələrin sosial təminatının daha da gücləndirilməsi də xərc siyasətində mühüm yer tutur. Bu xərc mədəsinə uyğun olaraq müdafiə olunan xərclərin, o cümlədən əməyin ödənişi, pensiyalar, müavinətlər, təqaüdlər və digər sosial ödənişlər ilə bağlı xərclərin maliyyə təminatı xüsusi olaraq diqqətdə saxlanılacaq.

Nazirlər Kabinetinin qərarlarında ölkə miqyasında hansısa bir dini atributun qadağan olunmasından söhbət getmir. Hədəf ümumtəhsil məktəblərində vahid geyim forması-

Azərbaycan gənclərini elm, təhsil yolundan döndərmək istəyən bədxahlar

na keçidi təmin etməkdir və buna da nail olunub. Türkiyə mətbuatında iddia edildiyi kimi, vahid məktəbli geyim formasına keçid edilməsinin ideoloji müstəviyə çıxarılmasının, bunun dinlə əlaqələndirilməsinin, hicab mövzusuna xüsusi vurğu edilməsinin heç bir məntiqi əsası yoxdur. Əvvəla, XXI yüzillikdə - dünyanın elm və təhsillə dəyişdiyi bir dövrdə din, hicab mövzusunun məktəbə daşınması nə dərəcədə düzgündür? Qarşımızda sual durur: Hicab, yoxsa təhsil? Əlbəttə ki, təhsil, elm! Təhsil övladlarımızın qarşısında gələcəyə gedən yolu açır. Zamanında Azərbaycanın Ü. Hacıbəyov, Ə. Həqverdiyev, M.F. Axundov, C.Məmməd-quluzadə, M.Ə.Sabir kimi maarifpərvər ziyalılar pleiyadısı məhz bu məqsəd uğrunda mücadilə aparmışlar. İndi öz gələcəsinin innovasiya, texnologiya rəqəbatına başlandıq bir dövrdə bizlər nə etməliyik? Geriyə dönməyimizə nə əsaslıdır? Əlbəttə ki, bundan qabaqkı vəziyyəti qayıtmalıyıq? Axı gözələrimizin önündə din pərdəsi altında məqsədli şəkildə təhsildən uzaqlaşdırılan, cəhəllərdə saxlanılan və sərvətləri də talan edilən Yaxın Şərqi bəzi ölkələrinin kədərli nümunəsi var. Yox, Azərbaycan bu yola heç vaxt qayıtmayacaq. Bakıda çadrasını atan qadına əzəmətli heykəl ucaldılıb. Bu, Azərbaycan qadınının azadlığını simvolizə edir. Gözəl Azərbaycan qadını ismətinə qorumaqla, dininə hörmətlə yanaşmaqla müasirliyə can atır və dünyəvi dövlət quruluşuna ma-

Dünyada Azərbaycanofob qüvvələrin olduğu böli-dir. Qlobal səviyyədə gərginliklərin yaşandığı, ayrı-ayrı milli dövlətlərin təhdidlərlə üzləşdiyi bir dövrdən keçirik. Belə bir şəraitdə Azərbaycan sabitlik və inkişaf adası kimi fərqlənir. Respublikamızda yenilməz həmrəylik mühiti var, milli güc lazımı məqamlarda ümum-millə məqsədlər naminə səfərbər edilir. Ölkəmizin uğur formulunun sirri də məhz bundadır. Azərbaycanofob dairələr isə yaxşı başa düşürlər ki, respublikamızın inkişafdan döndərməyin yolu cəmiyyəti parçalamaqdan keçir. İndiki məqamda müxtəlif mərkəzlərdə, o cümlədən də Türkiyədə lövbər salan şəxslər qüvvələr din pərdəsi altında gizləniirlər və özlərini İslam təəssübkeşləri qiyafəsində təqdim edirlər. Əlbəttə ki, ortada onların əlinə işləyəcək faktlar yoxdur.

Azərbaycan cəmiyyəti intellektual cəmiyyətdir və hökumətin qərarlarını da təqdirə qarşılayır. Kiçik istisnalara nəzərən alınmaqla artıq ölkə miqyasında ümumtəhsil məktəblərində vahid geyimə keçid təmin edilib.

Heç bir rayon və şəhərə dotasiya verilməyəcək

Büdcədə rayon və şəhərlərin dotasiyalanması ilk dəfə olaraq gələn ildən ləğv ediləcək. Yəni, bütün şəhər və rayonlara dövlət büdcəsindən vəsait ayrılmaq və 67 şəhər və rayonun hamısı öz xərclərini özü ödəyəcək. Xatırladaq ki, hazırkı büdcə ilində, yəni 2026-cı ilin maliyyə xərclərində şəhər və rayonlardan 66-sı öz xərclərini dövlət büdcəsindən maliyyə yardımı (dotasiya) almadan öz gəlirləri hesabına təmin edir. Yerli gəlir və xərcləri tənzimləmək üçün dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərindən dotasiyanı yalnız 1 rayon - Xocavənd alır. Həmin təminatın illik həcmi 0,8 milyon manat nəzərdə tutulub. Beləliklə, növbəti ildən azad edilmiş ərazilərin bütün rayonları da daxil olmaqla, dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərindən maliyyə yardımının ayrılması nəzərdə tutulan rayonların sayı sıfırlanmış olacaq.

E.CƏFƏRLİ

Bakıda “Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi” layihəsinin investisiya və tərəfdaşlıq imkanlarına həsr olunmuş “Yaşıl Enerji Dəhlizi: Texniki-iqtisadi əsaslandırma-dan icraya doğru” Forumunda layihənin texniki-iqtisadi əsaslandırmasının nəticələri ilk dəfə beynəlxalq investorlar, maliyyə institutları və biznes tərəfdaşlarına təqdim edilib. Tədbirdə Azərbaycan və tərəfdaş ölkələrin dövlət qurumlarının, Avropa İttifaqının, beynəlxalq maliyyə institutlarının, investisiya fondları-

2032-ci il hədəflərinə doğru...

“Yaşıl Enerji Dəhlizi”nin texniki-iqtisadi nəticələri ilk dəfə beynəlxalq investorlara təqdim olunub

nın, enerji şirkətlərinin, elektrik enerjisi alıcılarının, ötürücü sistem operatorlarının, kabel istehsalçıları-nın, texnologiya təchizatçıların,

mühəndislik və sığorta şirkətlərinin nümayəndələri iştirak edib.

Forumda Dünya Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı (EIB), Avropa Ye-

nidənqurma və İnkişaf Bankı (AYİB), Asiya İnkişaf Bankı (AİB), Qara Dəniz Ticarət və İnkişaf Ban-kı, İslam İnkişaf Bankı, “Brookfield

Asset Management”, “ACWA Power”, “Masdar”, “SOCAR Green”, “China Datang”, “State Grid Corporation of China”, “PowerChina”, “Siemens Energy”, “ABB”, “Hitachi Energy”, “Xlinks”, “Zhero”, “TotalEnergies”, “Jan De Nul”, “Prysmian”, NKT, “Hellenic Cables”, ZTT, “Hengtong”, “Orient Cable”, “Mitsui”, CESI və digər beynəlxalq şirkətlər təmsil olunub ki, bu da “yaşıl enerji” koalisiyasının hədsiz dərəcədə genişlənməsinə təməlini qatır.

Yekun investisiya qərarına hazırlıq

Energetika naziri Pərviz Şahbazov “Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi”nin regional enerji təhlükəsizliyi, təchizatın şəxələndirilməsi və yaşıl keçid baxımından strateji əhəmiyyətinə toxunub. Bildirib ki, 2022-ci ildə Buxarestdə Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan arasında imzalanmış strateji tərəfdaşlıq Sazişi ilə əsası qoyulan layihənin cari ilin iyulunda başa çatmış tədqiqatı onun texniki cəhətdən həyata keçirilə biləcəyini və iqtisadi baxımdan cəlbədiciliyini təsdiqləyib. Layihə Avropa İttifaqı (Aİ) tərəfindən də dəstəklənib. Avropa Komissiyasının Prezidenti Ursula fon der Lyayenin bir neçə ay əvvəl

Bakıya səfəri zamanı “Yaşıl Enerji Dəhlizi”nə siyasi dəstəyin bir daha ifadə edib. Hazırda layihənin PMI (Ortaq Maraqlar Layihəsi) statusuna yüksəldilməsi investisiya perspektivlərini də gücləndirir. Hazırda layihənin Qara dəniz komponenti üzrə 2200 metrə qədər uzanmış kabelin çəkilməsi

üçün qabaqcıl texnologiyaların tətbiqi işləri aparılır. Layihənin kommersiya dayanıqlılığının təmin edilməsi məqsədilə tənzimlənən və kommersiya komponentlərini birləşdirən hibrid biznes modeli nəzərdən keçirilir ki, bu, modelin uzunmüddətli elektrik enerjisi alqı-satqı müqavilələrinə, özəl kapitalın iştirakına və transsərhəd elektrik enerjisi ticarətinin inkişafına əsaslanır. Beləliklə, beynəlxalq

maliyyə institutlarının və özəl investorların iştirakının, etibarlı biznes modelinin və uzunmüddətli kommersiya razılaşmalarının təmin edilməsi yekun investisiya qərarını da gücləndirəcək. Ümumilikdə, “Yaşıl Enerji Dəhlizi”nin yekun investisiya qərarının 2029-cu ildə təminlənməsi nəzərdə tutulur.

Forum çərçivəsində investisiya şirkətləri ilə maraqlı müzakirələr aparılıb ki, bu da layihənin global maraq daşdığına əks etdirir. Belə ki, “SOCAR Green”, “Xlinks”, “Zhero” və “DNV Global” şirkətlərinin nümayəndələri layihənin təklif olunan kommersiya modeli, idarəetmə və mülkiyyət strukturu variantları, inkişaf yol xəritəsi və strateji investorların iştirakı imkanlarını müzakirə edib. Eləcə də, MVM, “Translectrica”, “Masdar”, “ACWA Power” və “PowerChina” şirkətlərinin nü-

Ekspertlər də hesab edirlər ki, “Yaşıl Enerji Dəhlizi” layihəsi Asiya-Xəzər və Avropa regionları arasında enerji əməkdaşlığını gücləndirəcək. Eləcə də, MVM, “Translectrica”, “Masdar”, “ACWA Power” və “PowerChina” şirkətlərinin nü-

məklə bərabər, həm də bölgədə yeni “yaşıl geoiqtisadiyyatı” formalaşdıracaq. Azərbaycan Cənub Qaz Dəhlizi kimi böyük enerji layihələrində mühüm tranzit və strateji tərəfdaş rolunu təsdiqləyib, hazırda isə eyni geoiqtisadi modelin “yaşıl enerji” formatını yaradıb. Bu isə ölkəmizin regional enerji arxitektura-

Avropaya ildə 20 milyard kilovat-saat elektrik enerjisi ixracı

mayəndələrinin iştirakı ilə Avropa bazarlarında “yaşıl enerji”yə tələbat, uzunmüddətli elektrik enerjisi alqı-satqı müqavilələri, transsərhəd elektrik enerjisi ticarəti və kommersiya tərəfdaşlıqları ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Bu prosesdə Azərbaycanın imkanları və Avropa-nın təchizatında etibarlı ölkə olması diqqətə çatdırılıb. Xarici şirkətlərin ölkəmizin “yaşıl enerji” sektorunda icra edilən layihələrdə iştirakının genişlənməyi, yeni günəş və külək stansiyalarının inşasına sərmayə qoyuluşlarını artıracağı bəyan olunub. Dünyada irimiqyaslı enerji infrastrukturunu və ölkələrarası elektrik bağlantıları üzrə böyük təcrübəsi olan “Zhero” şirkətinin Azərbaycandakı

layihələrə cəlb edilməsi nəzərdə tutulur ki, bu da “Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi”nin koalisiyasının genişlənməsinə imkan verəcək.

3000 kilometr uzunluğunda “Yaşıl Enerji Dəhlizi”nin 2032-ci ildən mərhələli şəkildə istismara verilməsi və ötürmə gücünün 4 QVt-a çatdırılması nəzərdə tutulur. Texniki-iqtisadi əsaslandırmağa görə, layihə regionda ən azı 8 QVt bərpaolunan enerji gücünün inkişafına, 2040-cı ildən Avropaya ildə təxminən 20 milyard kilovat-saat elektrik enerjisinin ötürülməsinə və karbon emissiyalarının 3,6 milyon tonadək azaldılmasına imkan yaradacaq.

“Yaşıl enerji geoiqtisadiyyatı” formalaşır

sında mövqeyini daha da gücləndirir. Azərbaycan yeni enerji ixracı imkanları və tranzit gəlirləri əldə etməklə yanaşı, Xəzər hövzəsini yalnız neft-qaz regionu kimi deyil, həm də “yaşıl enerji platforması” kimi beynəlxalq enerji xəritəsinə yazmışdır. Strateji baxımdan bu layihə Azərbaycanın dünya enerji xəritəsində yeni rolunu müəyyənləşdirir.

Bir sözlə, “Yaşıl Enerji Dəhlizi” aydın biznes modelinə, dayanıqlı maliyyə strukturuna və investorlar üçün cəlbədi şərtlərə malik regio-

nal infrastruktur layihəsinə çevrilmişdir. Azərbaycanın strateji mövqeyi, beynəlxalq enerji layihələrində zəngin təcrübəsi və tərəfdaş ölkələrlə etibarlı münasibətləri bu məqsəddə nail olmaq üçün möhkəm zəmin yaradır.

Qeyd edək ki, Forumun yekununda tərəfdaşlıq üzrə yol xəritəsinin hazırlanması, yaşıl enerji dəhlizi layihəsi üzrə yekun investisiya qərarının qəbul edilməsi ilə bağlı növbəti addımlar razılaşdırılıb.

E.CƏFƏRLİ

Avropa demokratiyadan geri çəkilir?

Bir qədər bundan əvvəl məktəb və liseylərdən başlayan etirazlar dalğası tezliklə Fransanın bütün ərazisinə yayıldı. Etirazların oktyabrın 17-dən başlayan ikinci mərhələsi daha

kütləvi hal alıb. Bu dəfə dinc nümayişlər iğtişaşlar və qarətlərlə müşayiət olunub, müxtəlif ünvanlarda avtomobillər, mağazalar, işə obyektləri yandırılıb.

Hökumət qüvvələri isə iğtişaşların qarşısını tam şəkildə almaqda aciz qalıblar. Çoxlu sayda həbsə alınlar var. Daxili işlər naziri vəzifəsinin öhdəsindən gələ bilmədiyinin etirafı

olaraq istefa ərizəsi yazsa da, Makron vəziyyətin həssaslığını və vaxt itirmədən operativ tədbirlər görülməsinin zəruriliyini nəzərə almaqla istefanı qəbul etməyib. Bir sıra analitiklər

tarixdə Paris küçələrində baş verənləri, barrikadalar qurulmasını yada salmaqla müqayisələr aparır və bu gün izlənilənləri yeni Fransa inqilabının başlanğıcı kimi səciyyələndirirlər.

Yeni Fransa inqilabının əks-sədası bütün Avropa məkanında

Zamanında Fransada baş verən inqilablar tezliklə qonşu ölkələrə yayıldı kimi, hazırda “yeni Fransa inqilabı”nın əks-sədası da bütün Avropa məkanında eşidilməkdədir. Fransada başlayan və İtaliya da daxil olmaqla digər Avropa ölkələrinə yayılan sosial etirazların bu payız və qış aylarında Avropa İttifaqında genişmiqyaslı iğtişaşlara səbəb ola biləcəyi proq-

nozlaşdırılır. Bu barədə “Politico” nəşri məlumatı yayıb. Nəşrin məlumatına görə, yaşayış xərclərinin və yanacaq qiymətlərinin artması bir sıra ölkələrdə, xüsusilə gənclər arasında narazılıq gücləndirir.

Yunanıstanda minlərlə tələbə və müəllim təhsilə ayrılan vəsaitin artırılması, məktəblərin təhlükəsizliyi və mənzillərin ölçənməsi tələbi ilə nümayişlərə qatılıb. İspaniyada isə mənzil böhranı kütləvi etirazlara səbəb olub və noyabrın 11-də ümumi tətilin keçirilməsi planlaşdırılıb.

İtaliyada vəziyyət daha kəskinləşir. Yük maşını sürücüləri və fermerlər yolları bloklayırlar. Ölkə üzrə supermarketlərdə məhsul çatışmazlığı yaranıb. Yük maşını sürücülərinin yanacaq qiymətinin və yaşayış xərclərinin yüksək olmasına qarşı etirazları məhsulların mağazalara çatdırılmasına mane olur. İtaliyada kəskin iqtisadi qeyri-sabitlik hökm sürür. Bu vəziyyət Fransada olduğu kimi, oktyabrın 17-də başlayan həftəsonu iğtişaşlara

və talanlara səbəb olub.

Hökumət artıq yanacağın bahalaşmasının təsirlərini azaltmaq və daha az yanacaq sərf edən yeni avtomobillərin alınmasını maliyyələşdirmək məqsədilə yük maşını sürücülərinə dəstək üçün 1 milyard avro vəsait ayırıb.

İnfrastruktur və nəqliyyat naziri Edoardo Riksi bildirib ki, etirazlar bəzi xəstəxanalara məhsul tədarükünü də dayandırır. O, yolların bağlanmasına son qoymağa çağırır və hökumətin daha qətiyyətli tədbirlər görəcəyini vurğulayıb.

Fransa sərt qadağalara keçir - Avropa demokratiyadan üz döndərir?

Etirazların episentri olan Fransada yaxın vaxtlarda tətillərin yeni dalğası gözlənilir. Ölkənin aparıcı həmkarlar ittifaqlarından biri olan Ümumi Əmək Konfederasiyası (CGT) hökumətin sosial gərginliyi idarəetmə üsulunu və oktyabrın 17-də keçirilən aksiyalar zamanı baş verən zorakılıqları tənqid edərək, noyabrın 5-də ümummilli tətil və etiraz aksiyaları keçirməyə çağırır. Yerli medianın məlumatına görə, CGT oktyabrın 19-da yaydığı bəyanatda işçiləri iş yerlərində toplanmalarını keçirməyə, tələblərini müəyyənləşdirməyə və mümkün tətilin formalarını barədə qərar verməyə dəvət edib.

Həmkarlar ittifaqı oktyabrın 17-də baş vermiş zorakılıq hallarının və təhlükəsizlik qüvvələrinin müdaxilələrinin aradan qaldırılması üçün istintaq komissiyasının yaranmasını da tələb edib. Təşkilatın məlumatına görə, həmin gün Fransanın müxtəlif şəhərlərində keçirilən aksiyalarda 800 min nəfər iştirak edib. Etirazçılar yaşayış xərclərinin artmasına qarşı çıxıb və gənclərin tələblərini dəstəkləyiblər.

CGT hakimiyyətin ictimai asayişin qorunması siyasətini tənqid edərək, dinc nümayişçilərin, o cümlədən gənclərin ağır xəsarətlər aldığını bildirib. Konfederasiyanın məlumatına görə, 17

yaşlı iki yeniyetmədən biri gözünü, digəri isə əlini itirib. Təşkilat Parisdə oktyabrın 18-19-da baş vermiş iki ölüm hadisəsi hallarının da aydınlaşdırılması-nı tələb edib.

Belə görünür ki, Fransa hökumətinin irəli sürülən sosial tələbləri qarşılamaq imkanı yoxdur. Buna görə də siyasi hakimiyyət etirazların qarşısını sərt qadağalarla almaq yolunu seçib. Xəbər verildiyi kimi, Fransada oktyabrın 17-də baş vermiş zorakılıq və dağıntılardan sonra Paris və Lion şəhərlərində bir sıra nümayişlərin keçirilməsi qadağan olunub. Məhdudiyyətlər paytaxtın bir neçə ərazisində razılaşdırılmış aksiyalara, eləcə də Paris və Lionda planlaşdırılan iki şagird və tələbə yürüşünə şamil edilir. Həmin Paris Polis Prefekturası ayrı-ayrı ünvanlarda kütləvi yürüşlərin keçirilməsinə qadağa qoyub və aksiyalara icazə verilməyib. Parisin bəzi ərazilərində tətbiq edilən komendant saati bazar ertəsi qədər uzadılıb. Bundan əlavə, cümə şəhərinə qədər Parisin Yelisey Sarayı, Milli Assambleya, Senat, Yelisey Şanzı prospekti və dəmiryol stansiyaları ətrafındakı ərazilərdə səsiz toplanmalar qadağandır. Qadağa həm böyüklər, həm də yetkinlik yaşına çatmayanlara şamil olunur.

Bu kimi qadağalar Yelisey Sarayının çarəsizliyinə işarədir. Ənənəvi olaraq Avropa İttifaqı strukturları, xüsusilə də rəsmi Paris ayrı-ayrı ölkələrdə oxşar hadisələrin qarşısı güc yolu ilə alınanda buna etirazlarını bildirirlər və “demokratiyanın boğulmasını” yolverilməz adlandırırlar. Bəs indi niyə özünü demokratiyanın beşiği sanan Fransadan nümayişlərə sərt basqılar gəlir. Nə baş verir - Avropa demokratiyadan geri çəkilib?

Mübariz FEYİZLİ

Fransada yaxın vaxtlarda tətillərin yeni dalğası gözlənilir. Ölkənin aparıcı həmkarlar ittifaqlarından biri olan Ümumi Əmək Konfederasiyası (CGT) hökumətin sosial gərginliyi idarəetmə üsulunu və oktyabrın 17-də keçirilən aksiyalar zamanı baş verən zorakılıqları tənqid edərək, noyabrın 5-də ümummilli tətil və etiraz aksiyaları keçirməyə çağırır. Yerli medianın məlumatına görə, CGT oktyabrın 19-da yaydığı bəyanatda işçiləri iş yerlərində toplanmalarını keçirməyə, tələblərini müəyyənləşdirməyə və mümkün tətilin formaları barədə qərar verməyə dəvət edib

Aİ enerji sınağı qarşısında - qaz ehtiyatları tarixin ən aşağı səviyyəsinə düşüb

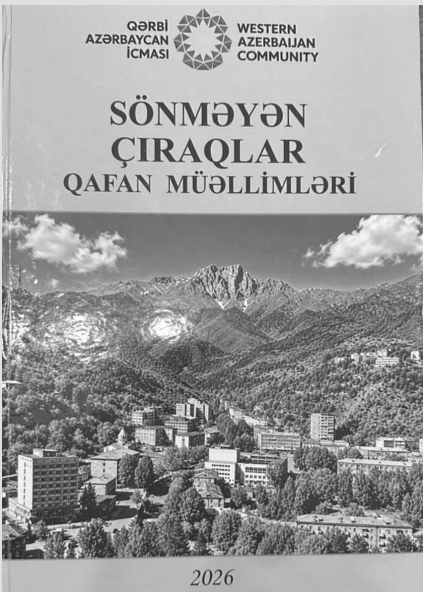
Avropada etirazlar müxtəlif səbəblərdən qaynaqlanır. Xüsusilə də Avropa İttifaqı (Aİ) məkanının qışqabağı dönməkdə kəskin enerji sınağı ilə üzləşməsi vəziyyəti kritik dərəcədə ağırlaşdırıb. Avropa Komissiyasının sözcüsü Anna-Kaisa İtkonen çərşənbə günü bildirib ki, Avropa İttifaqında qaz anbarlarının səviyyələri tarixi orta səviyyədən aşağıdır

blok daxilində vəziyyəti qiymətləndirmək üçün üzv dövlətlərlə daha tez-tez koordinasiya görüşləri keçirir. “Çətin qışa doğru irəliləməyimizə baxmayaraq, təhlükəsizlik təchizatı problemimiz yoxdur, lakin Yaxın Şərqdəki böhran enerji qiymətlərinə təsir göstərir və bu, qaz anbarlarında səviyyələri də təsir göstərir”, - deyərək qeyd edib.

İtkonen, həmçinin qeyd edib ki, Aİ-nin qanuni olaraq məcburi strateji qaz ehtiyatları yoxdur. Bu, strateji qaz ehtiyatlarının yaradılması ilə bağlı müzakirələr aparmaq ehtimalını artırır. Hörmüz boğazından keçən gəmiçilikdəki fasilələr Avropada qaz ehtiyatlarının artırılması səylərini çətinləşdirir, Yaxın Şərqdə LNG tədarükünün azalması isə global bazarı sıxışdırır.

Təhsil tariximizin sönməyən çiraqları

Qərbi Azərbaycanın təhsil tarixi xalqımızın milli şüurunun, mədəniyyətinin inkişafında və formalaşmasında böyük rol oynamış şəxsiyyətlərə zəngindir. Onlar cəhəllərə qarşı mübarizədə, milli oyanışda və bütöv bir nəslin yetişməsində alışıq yanan, sönməyən çiraqlar olmuşlar. Bu şəxsiyyətlər hər cür təqibə, maddi-mənəvi çətinliklərə baxmayaraq, xalqın gələcəyini təhsildə görmüşlər. Ömürlərini xalqın ömrünə qatmış bu böyük maarifpərvər və pedaqoqların örnək həyatını, zəngin irsini öyrənilib onu gələcək nəsillərə ötürmək özü də bir milli qeyrət və təəssübkeşlik tələb edir. Bunu bacarmaq da hər kəsin işi deyil. Məhz cəfakəşlərin, min bir əziyyətə qatlaşmağı bacaran kəslərin işidir. Bu mənada, xalqımızın fəxri ziyalılarından olan, görkəmli alim, tibb elmləri doktoru, professor Əli Abbasovun ideya müəllifiyi və redaktorluğu ilə nəşr edilmiş “Sönməyən çiraqlar: Qafan müəllimləri” adlı kitab maraqlı və təqdir olunəsi zəhmətin nəticəsidir. Burada Qafanda milli maarifçilik mühtiti ilə bağlı olan fədakar pedaqoqların barəsində yığcam məlumat verilir və onların kimliyi oxucuya təqdim olunur. Əslində, belə bir üslubda kitab ilk işlərdən biridir. Tərtibçilərin bu kitabı daxil etdikləri materiallar unudulmuşları, yaddan çıxmışları tarixə çevirməyin nə qədər vacib olduğunu gündəmə gətirir. “Sönməyən çiraqlar: Qafan müəllimləri” adlı topluda 500 maarif xadiminin barəsində yığcam məlumat verilir. Onların sırasında Qafan maarifçilik mühtitinin nəhəng sütunları Cəlal Zeynalov, Nürəli Qurbanov, Cahangir Rüstəmov, Ağabala Babayev, Həbib İsmayilov, Səriyyə Həsənova, Həsən Şəkəraliyev, Durna Qədiməliyeva, Fəridə İmaməliyeva, Dadaş Orucəliyev, Əliş Qarayev, Səməd Qarayev, Ağəli Bədəlov, Nüsrət Şixəliyev, Qabil Həsənov və digərlərinin adları xüsusi yer alır. Onu da qeyd etmək ki, adlarını çəkdiyimiz bu şəxsiyyətlərin əksəriyyəti İrəvan Azərbaycan Pedaqoji Texnikumundan çıxıb növbəti Qafanın, demək olar ki, bütün coğrafiyanın dörd bir yanına işıq saçmışlar. Ümumiyyətlə, İrəvan Azərbaycanlı Pedaqoji Texnikumu Qərbi Azərbaycanda böyük bir ziyalı orduşu yetişdirmişdir. Bu müəllimlərin fəaliyyətini qəhrəman pedaqoqlar zirvəsinə yüksəldən həm də onların erməni şovinizmi əhatəsində son dərəcə ağır, düzəlməz, min əziyyətlərlə dolu bir şəraitdə çalışmaları idi. Onlar ən çətin məqəlləri belə böyük mərdlik və mübarizliklə dəf edərək bölgədə Azərbaycan təhsilinin möhkəmlənməsinə çalışmışdılar. Hətta sağlamlıqlarını bu yolda fəda etməkdən belə çəkinməmişdilər.

“Sönməyən çiraqlar: Qafan müəllimləri” kitabı təhsil tariximiz üçün çox dəyərli bir töhfədir. Bu toplu həm də Qərbi Azərbaycanda milli təhsil tariximizin öyrənilməsi baxımından ən görkəmli mənbə, qaynaq rolunu oynayır. Burada toplanmış materiallar Qafanda milli təhsil tariximizlə bağlı möhürdür, silinməyən, itməyən abidədir. Bəli, onlar tariximizin yaddaşına elə bir imza atmışlar ki, bu silinməz imzaları hər bir gələcək nəsil zirvələrə daşımağa məhkumdur.

Cəlal Zəngi, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent

Jurnalistlərə qarşı cinayətlər və cəzasızlıq: ədalət niyə gecikir?

2026-cı ilin noyabr ayının 2-də dünya jurnalistlərə qarşı törədilən cinayətlərə görə cəzasızlığın aradan qaldırılması üzrə Beynəlxalq Günü qeyd edəcəkdir. Bu tarix yalnız peşə fəaliyyəti zamanı öldürülmüş jurnalistlərin xatirəsini anmaq üçün nəzərdə tutulmayıb, beynəlxalq hüququn ən müəkkəb problemlərindən birini gündəmə gətirir: dövlətlər söz və məlumat azadlığını qorumaq öhdəliyini qəbul etdikləri halda jurnalistlərə qarşı cinayətlərin böyük hissəsi niyə açılmamış qalır?

UNESCO-nun məlumatına görə, 2006-2025-ci illər ərzində dünyada 1 800-dən çox jurnalist öldürülüb. Bu cinayətlərin böyük əksəriyyəti üzrə məhkəmə araşdırmaları yekun nəticəyə çatmayıb. Təşkilatın 2026-cı il kampaniyasının mövzusu (“Təhdidlər deyis, cəzasızlıq qalır”) problemin müasir mahiyyətini ifadə edir: jurnalistlərə qarşı zorakılıq formaları dəyişsə də, cinayətkarların məsuliyyətə cəlb edilməməsi təhlükəsi qalmaqdadır.

Bu rəqəmlərin arxasında yalnız ayrı-ayrı peşə nümayəndələrinin faciəsi dayanmır. Jurnalistin öldürülməsi, oğurlanması, işgəncəyə məruz qalması və ya hədələnməsi cəmiyyətin məlumat əldə etmək hüququna da zərər vurur. Araşdırmaçı jurnalist korupsiya, mütəşəkkil cinayətkarlıq, qanunsuz silah ticarəti və hakimiyyətdən sui-istifadə hallarını araşdırarkən susdurulanda itki təkcə onun ailəsinə və redaksiyasına aid olmur, ictimaiyyət də həqiqəti öyrənmək, dövlət qurumlarının fəaliyyətini qiymətləndirmək və qərarların qəbulunda məlumatlı iştirak etmək imkanının bir hissəsini itirir. Buna görə jurnalistlərin təhlükəsizliyi məsələsi yalnız media siyasəti və ya peşə etikası çərçivəsində qiymətləndirilə bilməz. Bu, insan hüquqları, cinayət hüququ, beynəlxalq humanitar hüquq, dövlətlərin müsbət öhdəlikləri və demokratik institutların hesabathlılığı ilə birbaşa əlaqəli məsələdir. Noyabrın 2-si də məhz bu səbəbdən beynəlxalq təqvimdə xüsusi yer tutur.

1948-ci ildən 2013-cü ilə: jurnalistlərin müdafiəsi necə beynəlxalq hüquq məsələsinə çevrildi?

Jurnalistlərin təhlükəsizliyi ilə bağlı beynəlxalq normalar bir gündə yaranmayıb. Onların formalaşması müharibələrin, siyasi repressiyaların, insan hüquqlarının pozulmasının və müstəqil məlumatın qarşısının alınması cəhdlərinin yaratdığı tarixi təcrübənin nəticəsidir. 1948-ci ilin dekabr ayının 10-da qəbul edilmiş Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsinin 19-cu maddəsi hər kəsin fikrini və ifadə azadlığı hüququnu tanıdı. Bu hüquqa maneəsiz fikir sahibi olmaq, məlumat və ideyaları axtarmaq, əldə etmək və yaymaq azadlığı da daxildir. Sonradan 1966-cı ildə qəbul edilmiş Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Paktın 19-cu maddəsi bu prinsipləri beynəlxalq müqavilə çərçivəsində möhkəmləndirdi. BMT-nin İnsan Hüquqları Komitəsi 2011-ci ildə dərc etdiyi 34 sayılı Ümumi Şərhdə ifadə azadlığını şəffafliq və hesabathlılığın zəruri şərti kimi qiymətləndirir.

Bu hüquqi inkişafın əhəmiyyəti ondadır ki, jurnalistin fəaliyyəti yalnız peşə seçimi kimi deyil, ictimaiyyətin məlumat əldə etmək hüququnun həyata keçirilməsinə xidmət edən fəaliyyət kimi də qiymətləndirilir. Bununla belə, ifadə azadlığının tanınması jurnalistin fiziki təhlükəsizliyini avtomatik təmin etmir. Dövlətlər hüququ yalnız qanunlarda təsbit etməklə kifayətlənməməli, jurnalistə qarşı real təhlükə yarananda onu qorumaq, hücumları səmərəli araşdırmaq və cinayətkarları məsuliyyətə cəlb etmək üçün tədbir görməlidir.

Silahlı münaqişələrdə jurnalistlərin müdafiəsi ayrıca hüquqi əhəmiyyət daşıyır. Beynəlxalq humanitar hüquqa görə, mülki şəxslər olan jurnalistlər münaqişə tərəflərinin hücumlarından qorunmalıdırlar. Jurnalistin müharibə zonasından xəbər hazırlaması özlüyündə onu qanuni hərbi hədəfə çevirmir. Əgər jurnalist mülki şəxs statusundadırsa, ona qəsədən hücum etmək beynəlxalq humanitar hüququn ciddi pozuntusu ola bilər. Jurnalistin konkret statusu və hadisənin hüquqi qiymətləndirilməsi isə hər bir işin faktlarından asılıdır.

Bu prinsiplərin tətbiqi ilə bağlı çətinliklər beynəlxalq ictimaiyyətin daha sistemli fəaliyyət göstərməsi zərurətini ortaya çıxardı. 2010-cu ildə UNESCO-nun Beynəlxalq Kommunikasiya İnkişafı Proqramının təşəbbüsü ilə jurnalistlərin təhlükəsizliyi və cəzasızlıq problemi üzrə daha geniş BMT strategiyasının hazırlanmasına başlandı. 2011-ci ildə qurumlararası müzakirələr keçirildi, 2012-ci il aprelin 12-də isə BMT-nin Baş İcraçıları Şurası Jurnalistlərin Təhlükəsizliyi və Cəzasızlıq Problemi üzrə Fəaliyyət Planını təsdiqlədi. Planın məqsədi təkcə cinayətlərə reaksiya vermək deyil, həm də onların qarşısını almaq, jurnalistlərin qorumaq və hücumlara görə məsuliyyətin təmin olunmasıdır.

2013-cü ilin dekabr ayının 18-də BMT Baş Assambleyası 68/163 sayılı qətnaməni qəbul edərək noyabrın 2-ni jurnalistlərə qarşı cinayətlərə görə cəzasızlığın aradan qaldırılması üzrə Beynəlxalq Günü elan etdi. Tarixin seçilməsi həmin il noyabrın 2-də Malidə iki fransalı jurnalistin - Qislen Düpon və Klod Verlonun öldürülməsiylə bağlıdır. Beləliklə, konkret faciə beynəlxalq səviyyədə

davamlı tədbir və hesabatlılıq çağırışına çevrildi. Lakin beynəlxalq günün təsis edilməsi problemin həlli demək deyildi; əksinə, sonrakı illərdə toplanan məlumatlar göstərdi ki, hüquqi normalarla onların real təbiiqi arasındakı məsafə hələ də böyükdür.

2025-ci ilin rəqəmləri: təhlükə təkcə müharibə zonalarında deyil

Jurnalistlərin təhlükəsizliyinə dair müasir vəziyyəti qiymətləndirərkən fərqli təşkilatların statistikasını eyniləşdirmək vacibdir. UNESCO qlobal müahidə bazasında jurnalistlərin öldürülməsi və məhkəmə araşdırmalarının vəziyyətini izləyir. Jurnalistləri Müdafiə Komitəsi (Committee to Protect Journalists - CPJ) isə öz metodologiyası əsasında peşə fəaliyyətiylə əlaqəli qətləri və digər ölümləri sənədləşdirir. Bu qurumların rəqəmləri əhatə dairəsi və təsnifat üsuluna görə fərqlənə bilər.

CPJ-nin 25 fevral 2026-cı ildə yayımladığı hesabatda bildirilir ki, 2025-ci ildə dünyada 129 jurnalist və media işçisi öldürülüb. Təşkilatın 1992-ci ildən bəri apardığı qeydlərdə bu, ən yüksək illik göstərici olub. Hesabatda görə, 2025-ci ildə ölənlərin böyük hissəsi silahlı münaqişələr zamanı həyatını itirib; dron hücumları nəticəsində ölənlər jurnalistlərin sayında da ciddi artım qeydə alınıb. CPJ həmçinin peşə fəaliyyəti ilə əlaqəli qəsədən öldürülmə kimi təsnif etdiyi 47 hadisə üzrə şəffaf istintaqın aparılmadığını və həmin hallarda məsuliyyəti cəlb etmənin təmin edilmədiyini bildirir.

Bu göstəricilər problemin yalnız ayrı-ayrı dövlətlərin hüquq-mühafizə orqanlarının işi ilə bağlı olmadığını göstərir. Müharibə zonalarında jurnalistlər raket və dron hücumları, artilleriya atəşi, mina təhlükəsi və döyüşən tərəflərin əməliyyatları ilə üzləşirlər. Digər ölkələrdə isə araşdırmaçı jurnalistlər korupsiya, narkotik ticarəti, yerli siyasi qruplar və mütəşəkkil cinayətkarlıq haqqında materiallar hazırladıqları üçün hədəfə çevrilə bilərlər. Belə hallarda təhlükə mənbəyi fərqli olsa da, dövlətin reaksiyası eyni əsas meyarlarla cavab verməlidir: riskin qiymətləndirilməsi, jurnalistin qorunması, müstəqil istintaq və hüquqi məsuliyyət. CPJ-nin 2024-cü il üçün Cəzasızlıq İndeksi də uzunmüddətli problemin miqyasını göstərirdi. Təşkilatın hesablamasına əsasən, həmin dövrdə jurnalistlərin qətlə yetirilməsiylə bağlı qeydə alınmış işlərin böyük əksəriyyətində tam ədalət təmin olunmamışdı. CPJ-nin göstəricilərinə tam cəzasızlıq deyəndə jurnalistin qətlinə görə heç kimin məsuliyyətə cəlb edilməməsi nəzərdə tutulur. Bu, qismən ədalət hallarından (məsələn, bəzi iş-tirəclərin cəzalandırılıb digər şübhəliyənlərin azadlığa qalması)dan) fərqləndirilməlidir.

Burada mühüm analitik məqam var: jurnalistlərin öldürülməsiylə bağlı statistika yalnız qurbanların sayını göstərmir, hüquq-mühafizə və məhkəmə sistemlərinin müstəqilliyi, istintaqın keyfiyyəti, şahidlərin müdafiəsi və dövlət qurumlarının hesabathlılığı haqqında da məlumat verir. Cinayət açılma-yanda təkcə ailənin ədalət gözləntisi puç olmur, gələcəkdə oxşar cinayət törətmək istəyən şəxslər də məsuliyyətdən yayınmaqqlarına inanırlar.

Yeni texnologiyalar, köhnə məqsəd: jurnalisti sursdurmaq

Jurnalistlərin üzlaşdığı təhlükələr artıq yalnız fiziki hücumlarla məhdudlaşmır. Rəqəmsal mühitdə izləmə, şəxsi məlumatların qanunsuz yayılması, saxta görüntülər, təhdid kampaniyaları, hesabların ələ keçirilməsi və süni intellekt vasitəsilə hazırlanmış saxta görüntülər təkcə fərdi zərər yaratmır; belə hücumlar jurnalistlərin müəyyən mövzuları işıqlandırmaqdan çəkinməsinə səbəb ola bilər. Nəticədə informasiya məkanında özünüsensura güclənir və ictimai müzakirələrin keyfiyyəti zəifləyir.

Bu təhlükələrə qarşı mübarizə də ənənəvi üsullarla məhdudlaşa bilməz. Cinayət hüququ fiziki hücumlara və təhdidlərə qarşı təbiiq olunmalı, rəqəmsal hücumlar üzrə isə elektron sübutların qorunması, platformaların müdafiəsi saxlamalı, şəxsi məlumatların məlumatı və sərhədlərini istintaq əməkdaşlığı təmin edilməlidir. Bununla yanaşı, hər hansı onlayn ifadəni avtomatik cinayət saymaq da düzgün deyil. Hüquqi qiymətləndirmə konkret təhdidin məzmununa, kontekstinə və qanunda müəyyən edilmiş meyarlarla əsaslanmalıdır; ifadə azadlığının özünü qorumaq da bu mübarizənin ayrılmaz hissəsidir.

2026-cı il kampaniyasının “Təhdidlər deyis, cəzasızlıq qalır” mesajı bu baxımdan təsadüfi deyil. Texnologiya cinayətkarların istifadə edə biləcəyi yeni vasitələr yadırsa, hüquq-mühafizə orqanları da sübut toplamaq, rəqəmsal izləri qorumaq və hücumların sifarişçilərini müəyyənəşdirmək üçün yeni imkanlar inkişaf etdirməlidir, əks halda texnoloji tərəqqi jurnalistlərin təhlükəsizliyini artırmaq əvəzinə onları daha müəkkəb risklərlə üz-üzə qoya bilər.

Cəzasızlıq niyə davam edir?

Jurnalistlərə qarşı cinayətlərin açılmasının səbəbləri ölkədən-ölkəyə dəyişir. Münaqişə zonalarında dövlət qurumlarının fəaliyyəti pozula, istintaq aparmaq üçün təhlükəsiz şərait olmağa və sübutlar itə bilər. Bəzi hallarda cinayətin ehtimal olunan iştirakçıları siyasi və ya iqtisadi təsərə malik olur. Başqa vəziyyətlərdə isə şahidlər qisas qorxusundan ifadə vermək istəmir, jurnalistin peşə fəaliyyəti ilə qətl arasında əlaqəni sübut etmək çətinləşir. İstintaqın keyfiyyəti xüsusilə vacibdir. Jurnalistin öldürülməsi adı cinayət kimi araşdırmaqla kifayətlənmək, onun peşə fəaliyyətiylə mümkün əlaqəni nəzərdən qaçırmaq risklidir. Eyni zamanda, hər bir jurnalist qətlinin mütləq peşə fəaliyyəti ilə bağlı olduğunu əvvəlcədən qəbul etmək də hüquqi baxımdan düzgün olmur. Səmərəli istintaq bütün ehtimalları araşdırmalı, jurnalistin son araşdırmalarını və aldığı təhdidləri nəzərdən keçirməli, sübutları qoruyub saxlamalı və cinayətin sifarişçiləri də daxil olmaqla mümkün iştirakçıları müəyyən etməlidir.

UNESCO-nun Fəaliyyət Planı bu problemi üç əsas istiqamətdə çərçivələndirir: qarşısının alınması, qorunma və cinayət təqibi. Qarşısının alınması jurnalistlərin təhlükəsizliyi barədə maarifləndirməni və hüquqi standartların təkmilləşdirilməsini əhatə edir. Qorunma risk altında olan jurnalistlər üçün təhlükəsizlik mexanizmlərinin yaradılmasını nəzərdə tutur. Cinayət təqibi isə hücumların effektiv araşdırılması və təqsirli şəxslərin qanun qarşısında cavab verməsini tələb edir. Planın hazırlanması və təbiiqi müxtəlif BMT qurumlarının, dövlətlərin, media təşkilatlarının və vətəndaş cəmiyyətinin əməkdaşlığına əsaslanır.

Bu yanaşma problemin həlli üçün yalnız yeni qanunların qəbul edilməsinin yetmədiyini göstərir. Əgər mövcud qanunlar təbiiq olunmursa, şahidlər qorunmursa və istintaq noticələri ictimaiyyətə açıqlanmursa, hüquqi təminatlar kağız üzərində qala bilər. Əksinə, müstəqil istintaq, peşəkar sübut toplama və məhkəmə hesabathlılığı cəzasızlıq mühtitinin zəifləməsinə kömək edər.

Beynəlxalq hüququn sınağı: öhdəliklər praktik nəticəyə çevrilirmi?

Beynəlxalq hüquq jurnalistlərin müdafiəsi üçün bir neçə hüquqi baza təqdim edir. Ümumdünya İnsan Hüquqları Bəyannaməsi və Mülki və Siyasi Hüquqlar haqqında Beynəlxalq Pakt ifadə azadlığını qoruyur. Beynəlxalq humanitar hüquq silahlı münaqişələrdə mülki şəxslərin, o cümlədən mülki statusda olan jurnalistlərin müdafiəsini nəzərdə tutur. BMT-nin qətnamələri və Fəaliyyət Planı isə dövlətlərin jurnalistlərin təhlükəsizliyini təmin etmək, hücumları araşdırmaq və cəzasızlığa qarşı mübarizə aparmaq öhdəliklərini daha sistemli şəkildə gündəmə gətirir. Bununla belə, bu hüquqi çərçivələr eyni xarakter daşıyır. Beynəlxalq müqavilələr ratifikasiya edən dövlətlər üçün hüquqi öhdəliklər yaradır; Baş Assambleyanın qətnamələri və siyasət planları isə müxtəlif dərəcədə siyasi və institusional istiqamət verir. Konkret hadisəyə hüquqi qiymət vermək üçün müvafiq dövlətin müqavilə öhdəlikləri, hadisənin baş verdiyi şərait və mövcud sübutlar ayrıca təhlil edilməlidir.

Bu fərq vacibdir, çünki beynəlxalq hüquqa istinad etmək özlüyündə cinayətkarı məsuliyyətə cəlb etmir. Bunun üçün milli istintaq orqanlarının fəaliyyəti, məhkəmə müstəqilliyi, dövlətlərarası hüquqi yardım və lazımlı gələcə beynəlxalq mexanizmlər arasında əməkdaşlıq lazımdır. Jurnalistlərin müdafiəsi sahəsində beynəlxalq sistemin əsas problemi normaların olmaması deyil, bir çox halda mövcud normaların ardıcıl tətbiq edilməməsidir.

Azərbaycan və region üçün əhəmiyyəti: unutsaq, unudularlaq!

Cənubi Qafqaz kimi münaqişələrin ağır noticələrini yaşamaş regionlarda jurnalistlərin təhlükəsizliyi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Müharibə və münaqişədən sonrakı dövrdə ictimaiyyətin etibarlı məlumat əldə etməsi, hadisələrin sənədləşdirilməsi, humanitar vəziyyətin işıqlandırılması və dezinformasiyanın qarşısının alınması jurnalistlərin peşə fəaliyyətini sərsəb, təhlükəsiz həyata keçirə bilməsindən asılıdır. Jurnalistlərin hazırladığı reportajlar, fotoşəkillər və videomateriallar bəzən tarixi hadisələrin gələcək nəsillərə çatdırılmasında əvəzsiz səmərəli mənbələrə çevrilir. Lakin həqiqəti lentə almaq və cəmiyyətə çatdırmaq missiyası bəzi hallarda jurnalistlərin həyatı bahasına başa gəlir.

Azərbaycan xalqı bu ağrını yaxşı tanıyır. Ermənistanın Azərbaycanı cəza uzun illər davam etmiş silahlı təcavüzü və Qarabağ müharibələri zamanı peşə borcunu yerinə yetirərkən həyatını itirən jurnalistlərimiz milli yaddaşımızın ayrılmaz hissəsidir. Onlar hadisələri yalnız işıqlandırmır, həm də müharibənin canlı salnaməsini yaradır, döyüş bölgələrində baş verənləri gələcək nəsillər üçün sənədləşdirirdilər.

Unutsaq, unudularlaq! Bu fikir şəhid jurnalistlərimizin xatirəsi qarşısında təkcə mənəvi çağırış deyil, həm də tarixi məsuliyyətimizin ifadəsidir. Onların adlarını yaşatmaq, çəkdiqləri görüntüləri qorumaq, peşə fəaliyyətlərinin əhəmiyyətini gələcək nəsillərə çatdırmaq bizim vicdan borcumuzdur.

Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı Çingiz Mustafayev Birinci Qarabağ müharibəsinin ən ağır hadisələrini kamerasının obyektivinə köçürən jurnalistlərdən biriydi. Onun Xocalıda törədilmiş qətləmi əks etdirən görüntü-

ləri faciənin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasında mühüm rol oynadı. Çingiz Mustafayev 1992-ci ilin iyun ayının 15-də Ağdam Naxçıvanı kəndi istiqamətində çəkiliş apararkən aldığı ölümcül yaralardan həyatını itirdi. O, kamerasıyla müharibənin həqiqətlərini sənədləşdirərək Azərbaycan tarixində silinməz iz qoydu.

Azərbaycanın ilk şəhid qadın jurnalisti kimi xatırlanan Salatın Əsgərova 1991-ci ilin yanvar ayının 9-da Laçından Şuşaya gedərkən Qaladərəsi kəndi yaxınlığında qətlə yetirildi. O, peşə fəaliyyətində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və müharibə həqiqətlərinin işıqlandırılmasına xüsusi diqqət yetirirdi. Salatın Əsgərovanın həyat yolu jurnalistikanın yalnız peşə yox, həm də böyük cəsarət və məsuliyyət tələb edən fəaliyyət olduğunu göstərir.

Ali Mustafayev, Fəxrəddin Şahbazov və Arif Hüseynzadə 1991-ci ilin noyabr ayının 20-də Xocavənd rayonunun Qarakənd kəndi yaxınlığında Azərbaycan nümayəndələri ni aparən Mi-8 helikopterinin vurulması nəticəsində həlak oldular. Həmin faciədə dövlət və ictimaiyyət nümayəndələri ilə yanaşı televiziya əməkdaşları da həyatını itirdi. Onların taleyi müharibənin yalnız səngərdə döyüşlərin yox, hadisələri işıqlandırma və sənədləşdirən insanların da həyatına son qoya bildiyini göstərir.

Kazımağa Kərimov da jurnalistlik fəaliyyətini Vətənə xidmət missiyası ilə birləşdirən şəxslərdən idi. O, Qarabağ uğrunda döyüşlərdə iştirak etmiş, 1992-ci ilin iyununda ağır yaralanmış və həmin ayın 15-də vəfat etmişdi. Onun həyat hekayəsi müharibə şəraitində peşə və vətəndaşlıq məsuliyyətinin necə bir-birinə qovuşduğunu nümayiş etdirir.

Bu faciəli salnamə sonrakı illərdə də davam etdi. 2020-ci ilin noyabr ayının 28-də Füzuli rayonunun Seyidəhmədli kəndi ərazisində mina partlayışı nəticəsində jurnalist Zibeydə Adilzadə həlak oldu. 2021-ci ilin iyun ayının 4-də isə işğalın azad edilmiş Kəlbəcər rayonunun Susuzluq kəndində çəkiliş aparən zaman Ermənistanın əvvəlki işğal dövründə yerləşdirdiyi minarın partlaması nəticəsində AZƏRTAC-ın müxbiri Məhərrəm İbrahimov və AzTV-nin operatoru Sirac Əbişov həyatını itirdi. Onlar ərazidə baş verənləri lentə almaq, azad edilmiş torpaqlardakı vəziyyəti ictimaiyyətə çatdırmaq üçün oradaydılar.

Bu adlar Azərbaycan jurnalistikasının ağır itkilərini yalnız bir hissəsini əks etdirir. Hər birinin arxasında yarımqı qalmış ömür, ailə, həmkarlar və gələcək nəsillərə çatdırılmalı olan bir həyat hekayəsi dayanır. Onların hamısını eyni gündə doğulmuş və ya eyni gündə həlak olmuş insanlar kimi deyil, fərqli taleləri eyni peşə borcunda birləşən şəhid jurnalistlər kimi xatırlamalıyıq.

Xatirədən hüquqi məsuliyyətə

Şəhid jurnalistlərimizin xatirəsini yad etmək yalnız mərasimlər keçirmək və adlarını sadalamaqla məhdudlaşmamalıdır. Bu xatirə jurnalistlərin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi, onların həlak olması ilə noticələndən hadisələrin obyektiv araşdırılması və təqsirkarların qanun qarşısında məsuliyyət daşıması tələbiylə tamamlanmalıdır.

BMT Baş Assambleyasının 68/163 sayılı qətnaməsinin əsas məqsədi də budur: jurnalistlərə qarşı törədilən cinayətlərin cəzasız qalması üçün dövlətləri konkret tədbirlər görməyə çağırmaq. 2006-2025-ci illərdə dünyada 1 800-dən çox jurnalist öldürülüb və bu qətlərin təxminən hər yedisindən altısı hüquqi baxımdan həllini tapmayıb. Bu rəqəmlər problemin ayrı-ayrı ölkələrdə məhdudlaşmadığını, beynəlxalq səviyyədə davamlı fəaliyyət tələb etdiyini göstərir.

Cənubi Qafqaz ölkələri üçün jurnalistlərin təhlükəsizliyinin qorunması gündəlik institusional fəaliyyətin tərkib hissəsinə çevrilməlidir. Təhdidlərin qeydiyyatı, risk altında olan media əməkdaşları üçün aydın müdafiə mexanizmləri, hücumların müstəqil araşdırılması, rəqəmsal təhlükəsizlik təlimləri və sərhədlərarası əməkdaşlıq bu istiqamətdə əhəmiyyətli addımlardır. Jurnalistin peşə fəaliyyəti onu qanundan kənara çıxarmadığı kimi, onun jurnalist olması da ona qarşı zorakılığa haqq qazandıra bilməz. Hər bir hadisə faktlar əsasında, qərəzsiz və qanunauyğun şəkildə araşdırılmalıdır. Unutmayaq ki, jurnalistlərin çəkdiyi görüntülər, yazdığı reportajlar və çatdırdığı həqiqətlər zaman keçdikcə tarixi yaddaşın bir hissəsinə çevrilir. Onların xatirəsinə ən böyük ehtiram yalnız adlarını yaşatmaq deyil, həm də jurnalistlərin təhlükəsiz işləyə bildiyi, həqiqətin qorunduğu və heç bir cinayətin cəzasız qalmadığı bir mühitin formalaşmasına töhfə verməkdir.

Kəramət Qənbərov, Beynəlxalq hüquq üzrə ekspert

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM - 0125984955, 0552004544
“Azərmatbuatyayımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Səma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835

“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Spark Press” MMC - 0503548555
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

1 illik abunə - 158,40 AZN
6 aylıq abunə - 79,20 AZN

Şənbə üçün nəzm

Çarxın gərdisinə yastıq qoydular.
Çarxın gərdisinə yastıq qoydular
Yuxulatdı bu adamı,
Günün günorta çağında
Yuxu tutdu bu adamı.
... Yatıb yuxuda gördü ki,
ipək yastığı daşlaşıb,
ayağına dolaşıb.
Addımını ha atır, ata bilmir,
Ayağını ha dartır, darta bilmir.
Yastıq çəkir onu quyutək.
Ayağı balacalaşır,
Boyu balacalaşır.
... Diksinib ayıldı yuxudan.
Başı yastıqdan düşmüşdü.
Çəkdi yastığı başının altına...

Yüz yol yıxıldım, deyib daşlara,
əllərim, qollarım yaralanardı.
Gah dizim, dirsəyim paralanardı.
Süzülüb axardı tər dəbanımdan.
İndi unutmuşam,
O günüm, o çağım yadımdan çıxıb.
Son dəfə
Futbol oynadığım yadımdan çıxıb.

O gündən bəriyə nəyim qalıb ki?
Bu qollar, ayaqlar mənimki deyil.
Qovulan o toplar mənimki deyil.
Dirəklər, dayaqlar mənimki deyil.
Vurulan topların, dəyən daşların
Daha sızıldamır yeri canımda.

Daha yüyürmərim yıxılanacan,
On il, on beş ilin
təri canımda.
On il, on beş ildə topsız-filansız,
Yenə də yıxılan, əzilən mənim.
Amma yıxılanda dizim qanamır,
Amma yıxılanda qolum əzilmir.
Çünki yıxılıram ürəyi üstə,
Futbol oynamağı yadırgayandan.

Adamı göyə qaldırıb
Sonra ki, yərə vururlar.
Elə bir sıfır artırıb
Sonra sıfıra vururlar.

Gedir, qalır izi, tozu,
Hər gələn bir yərə yozur,
Adımı lap başdan pozub
Lap, lap axıra vururlar.

Kündə kimi ovxalayıb,
Əzib, büküb, buxovlayıb,
Qışda buz üstə tullayıb,
Yay vaxtı qıra vururlar.

Səndən qıraqda həyat yox,
Desələr də vardı - döndüm.
Qaçdı ağzımın ləzzəti,
Damağımın dadı, döndüm.

Nə cadular, nə ovsunlar,
Gücləri yox, saxlasınlar.
Məni ən gözəl oyunlar,
Əyləncələr yordu, döndüm.

Bir nəfəs qalmadı canda,
Dörd bölündüm dərindən -
Qol bir yanda, baş bir anda
Mənəm - məğlub ordu, döndüm.

Hər adamın sığınmağa
Bir qalası olsun görək.
Bu qaynayan pis gözlərdən
Bir xilası olsun görək.

Nicat yoxdu bolca vardan -
Hündür divar, dik hasardan!
Adamı daş adamlardan
Qala - Adam alsın görək!

Bu gələn gözəl, əladı
Yeriyən, gözən qaladı.
Bəlkə də təzə belədi
Dinsin görək, gəlsin görək!!!

Elə möcüzələr yaratmısan ki,
Elə dəqiqələr yaşatmısan ki,
Olmayıb heç onun yüzə biri də
Nə mənim dünyamda,
nə bu dünyada.

Sən elə telləri qırıb getmisən,
Sən elə yaralar vurub getmisən,
Təpəri yoxdu ki, dözüb dayansın,
Nə mənim dünyamın,
nə bu dünyanın.

Qəfil gəlişinlə suç ələmisen
Sənsiz keçən ömrü puç ələmisen
Vurmayıb heç zaman belə qar-yağış
nə mənim dünyamı,
nə bu dünyanı.

Bilmədim iblissən, ya mələk, Qadın,
Ətri, gözəlliyi çiylək Qadın.
Bir də gəlməyəcək sənintək Qadın
Nə mənim dünyama,
nə bu dünyaya.

Baxma ki, sakit dayanıb,
Qəfildən götürür səni!
Qoparıb dostdan, tanışdan
Evindən itirər səni.

Qaldırıb göyün qatına,
Mindirər şahlıq atına.
Dad götürüb həyatına,
Cənnətə yetirər səni.

Əlində yarağın qalmaz,
Dəftərin, varağın qalmaz,
Heç nəyə marağın qalmaz,
İşini bitirər sənin.

Quruyarsan bulaq kimi,
Bezər, doyar uşaq kimi,
Bir qırıq oyuncaq kimi
Qaytarıb gətirər səni!

Nəyə lazım artıq zəhmət, əziyyət? -
Orda onu, burda məni tovla gəl.
Adımızı eyni yerdə qeyd elə,
İkimizə eyni mesaj yolla gəl.
... Fikir vermə, zarafatdı sözlərim,

Mütaliə məkanları Kosmos da ola bilər, gecə barı da.

Təki kitab oxunsun?

Harada oxunmağından asılı olmayaraq, mütaliənin yeni üsulları axtarılır. Məsələn, Yaponiyada təcrübədən çıxmış bir məkanda maraqlı əlamətlər üzə çıxıb. Gənclər kitab oxumaq üçün zirzəmidə yerləşən gecə barına gəlir, yumuşaq döşəklərin üstündə, küncdə-bucaqda, lap bizim alaçıqlarda olduğu kimi, mütəkkəllərə söykənub, bardaş qurub kitab oxuyurlar. Ətrafda isə gumbultulu musiqi səslənir, əgər bu səs-küyü eşitmək istəmirsənsə, öz qulaqcıqlarını tax, öz musiqinə qulaq as - hamı kitab oxuyur və bu heç də görəcə-göstərmə deyil, mütəmadi mütaliə məkanındır. Məkanın sosial media səhifəsində yazılan bəzi şərhlər olduqca maraqlıdır. Məsələn, bir gənc siqaret çəkmədən kitab oxuya bilmədiyini yazır, digərinin ağına isə bu mühiti öz evində yaratmaq gəlir, başqa birisi, orada kitab oxuyanların fikrini bilmək üçün çoxsaylı suallar yağdırır - “musiqi mane olmur ki?”, “içki də təklif edirlərmi?” və sair bu kimi suallar. Şərh yazanların böyük əksəriyyəti isə yaponiyalı deyil, Qərb tərəfdəndir...

Belə işlər bəzən kampaniya xarakteri daşıyır. Yaponiyadakı nümunə isə çox təbiidir.

Hətta kosmosda da kitab oxumağı təşviq etmək mümkündür. Bəlkə, ən böyük sual budur ki, indi daha çox nə oxunur və bu oxumanın sonrası nə olaçaq? Mütaliəli insan, yeni “kitab qurdları” kitabdan nə götürür, bütün bunlar gələcək həyatımızda necə təzahür edəcək? Axı bir ucdan “oxu, oxu, mütəlx oxu!” deyərkən, nə oxu, necə oxu məsələsi də bəzən kənarda qala bilər...

Yenə gülsün, işıq saçsın gözlərin!
Qayıt yenə əvvəlkitek şipşirin,
Dillərinə bir şən təmiz balla gəl.

Olan oldu, keçən keçdi, qəzaydı,
Tanrı görək elə belə yazaydı.
İndi daha beyin açıq, göz aydın,
Geri boylan, vallah qayıt, vallah, gəl.

Gedirsənsə, nə fərqi var, ya səssiz,
ya sözümlü, baxışımı yozub get.
Nə fərqi var, azad burax, çox inan,
ya da yoxla, addımımı pusub get.

Bu sevginin nənnisində biz uşaq,
bitibdisə ha sarmaşaq, qovuşaq.
Fərqi yoxdu, ya cəndərdi barışaq,
ya da inci, ya da çıxır, küsüb get.
Nə iblisim, nə mələyim deyilsən,
ümid dolu gələcəyim deyilsən.
İndən sonra ta görəyim deyilsən,

fərqi yoxdu, ağlayıb get, susub get.

Özümlü hamıdan güclü sanmağım,
Durdugum yerdəcə qanadlanmağım,
Mənim sevinməyim, ya şadlanmağım
Hamısı, hamısı sənə görədir.

İndi ucadadı yerini taxtımın,
Qızıl dövrəndir indi vaxtımın
Sınıq taleyim, bağlı baxtımın
Açılan qapısı sənə görədir.

Qalmayıb qəlbimin daha gileyi,
Qəmli çəmənimin açıb çiçəyi
Payızın ortası yazın gəlməyi -
Bu bahar havası sənə görədir.

Ancaq uçulur dam - sən olmayanda
Dərdə dözmür adam sən olmayanda
Hamını sancıram sən olmayanda
Ruhumun davası sənə görədir.

İnformasiya yalnız xəbər deyil, dəyişiklikdir

İnkişafın təməlinə məlumat dayanır...

Bəzən bir rəqəm insanın taleyini, bir xəbər bütöv cəmiyyətin gələcəyini, vaxtında əldə edilən məlumat isə milyonlarla insanın həyatını dəyişə bilər. Dünyanın hansı bölgəsində nə qədər insanın təmiz suya ehtiyacı var? Hansı ölkələrdə uşaqlar təhsildən kənarda qalır? İqlim dəyişiklikləri kənd təsərrüfatına necə təsir göstərir? Bu sualların cavabı yalnız statistik göstəricilərdən ibarət deyil. Onlar bəşəriyyətin qarşısında duran problemləri anlamağa, düzgün qərarlar verməyə və daha ədalətli gələcək qurmağa kömək edən informasiya xəzinəsidir.

Məhz bu baxımdan Ümumdünya İnkişaf İnformasiyası Günü informasiyanın insan həyatında və cəmiyyətlərin inkişafında oynadığı əvəzsiz rolu xatırladan əlamətdar gündür. Əlamətdar gün hər il oktyabrın 24-də qeyd olunur.

BMT Ümumdünya İnkişaf İnformasiyası Günü'nün əhəmiyyətini aşağıdakı sahələr üzrə qeyd edib: “Bu əlamətdar gün yoxsulluq, bərabərsizlik, təhsil və

səhiyyəyə qeyri-kafi çıxış kimi vacib inkişaf problemləri barədə dünya ictimaiyyətinin məlumatlılığını artırır, problemlərin həllində beynəlxalq əməkdaşlıq və həmrəyliyin rolunu qeyd edir. Eyni zamanda, davamlı inkişafa kömək etmək üçün məlumatların yayılmasını və ictimai rəyi təqdim edir, rəqəmsal uçurumu azaltmaq, inkişafı stimullaşdırmaq üçün informasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqinin zərurətini vurğulayır. Qloballaşma kontekstində ticarət və inkişaf məsələlərinə yeni həllər tapmaqda ən müasir informasiya və kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi hazırkı şəraitdə ən aktual məsələlərdən biridir”.

İnternet dövrünün paradokslarından biri budur ki, informasiya heç vaxt olmadığı qədər çoxdur, lakin doğru məlumatı seçmək də bir o qədər çətinləşib. Sosial şəbəkələrdə yayılan hər xəbər, paylaşılan hər statistika və təqdim edilən hər iddia həqiqəti əks etdirmir. Yanlış məlumatlar bəzən həqiqətdən

daha sürətlə yayılır, insanların qərarlarına, ictimai münasibətlərə və hətta sağlamlıqla bağlı seçimlərinə təsir göstərir.

Bu şəraitdə informasiyanın inkişaf üçün faydalı qüvvəyə çevrilməsi onun etibarlılığından asılıdır. Məlumatın hansı mənbədən əldə edildiyini araşdırmaq,

müxtəlif mənbələri müqayisə etmək, rəqəmlərin hansı şəraitdə toplandığını öyrənmək və emosional başlıqlara tənqidi yanaşmaq vacib vərdislərdir.

Süni intellektin sürətli inkişafı informasiyanın toplanması, təhlili və istifadəsi üçün yeni imkanlar açır. Böyük

həcmli məlumatlar əsasında xəstəliklərin yayılma riskini qiymətləndirmək, kənd təsərrüfatında məhsuldarlığı proqnozlaşdırmaq, şəhərlərdə nəqliyyat axınına yaxşılaşdırmaq və təbii fəlakətlərin mümkün nəticələrini əvvəlcədən müəyyənləşdirmək mümkündür. Bu texnolo-

giyalar düzgün tətbiq edildikdə inkişaf problemlərinin həllinə daha sürətli və səmərəli yanaşmağa kömək edə bilər. Məsələn, hava və torpaq göstəricilərini təhlil edən rəqəmsal sistemlər fermerlərə suvarma və əkin vaxtını daha düzgün planlaşdırmaq imkanı verir. Şəhər idarəetməsində məlumatların təhlili isə nəqliyyat sıxlığının azaldılması və enerji sərfiyyatının optimallaşdırılması üçün istifadə oluna bilər. Azərbaycanın davamlı inkişafı, rəqəmsal iqtisadiyyatın genişlənməsi və dövlət xidmətlərinin müasirləşdirilməsi informasiya resurslarının əhəmiyyətini daha da artırır. Elektron xidmətlər, rə-

qəmsal təhsil imkanları, innovasiya təşəbbüsləri və informasiya texnologiyalarının müxtəlif sahələrdə tətbiqi insanların gündəlik həyatını asanlaşdırmaqla yanaşı, yeni bilik və bacarıqların mənimlənməsinə də şərait yaradır.

Bu prosesdə gənclərin rolu xüsusi böyükdür. Rəqəmsal bacarıqlara yiyələnən, xarici dillərdə məlumat əldə edə bilən, elmi mənbələrdən istifadə etməyi bacaran və yeniliklərə açıq olan gənclər ölkənin insan kapitalının güclənməsinə töhfə verirlər. Eyni zamanda, media savadlılığının artırılması və etibarlı informasiya mənbələrinə marağın təşviqi cəmiyyətin yanlış məlumatlara qarşı dayanıqlığını gücləndirir.

Göründüyü kimi, Ümumdünya İnkişaf İnformasiyası Günü bizə mühüm bir həqiqəti xatırladır: bəşəriyyətin gələcəyi yalnız sahib olduğu maddi sərvətlərlə deyil, bilikdən necə istifadə etməsi ilə də müəyyənləşir. İnformasiya insanları bir-birinə yaxınlaşdırır, problemləri görənən edən, imkanları üzə çıxaran və ortaq həll yollarına aparan vasitədir.

Yeganə BAYRAMOVA

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası

Baş redaktor:
Aqlış HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com

Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
493-16-94
498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317

Tiraj: 4330
Sifariş: 1359

“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayon filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələnilib və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin
aprel ayında nəşr olunur.

Məsul nəvbətçi:

Yeganə Bayramova